

XUNTA DE GALICIA

CONSELLERÍA DE CULTURA, EDUCACIÓN
E ORDENACIÓN UNIVERSITARIA

Dirección Xeral de Educación, Formación Profesional e Innovación Educativa
REDE DE CONSERVATORIOS DE MÚSICA E DANZA DE GALICIA

Programación Didáctica

de

Violín

2018 - 2019

Conservatorio Profesional de Música de O Barco de Valdeorras

Índice

1.	Introdución	4
2.	Obxectivos das ensinanzas	5
2.1	Obxectivos xerais do grao elemental	5
2.2	Obxectivos xerais do grao profesional	5
2.3	Obxectivos específicos do grao profesional	6
3.	Obxectivos específicos	7
3.1	Grao elemental	7
3.2	Grao profesional	8
4.	Metodoloxía	9
5.	Atención á diversidade	10
6.	Temas transversais	10
6.1	Educación en valores	10
6.2	Tratamento das tecnoloxías da información e da comunicación (TIC's)	11
7.	Actividades culturais e de promoción das ensinanzas	11
8.	Secuenciación dos cursos	13
8.1.1	Grao Elemental - Curso Primeiro	13
8.1.2	Grao Elemental - Curso Segundo	16
8.1.3	Grao Elemental - Curso Terceiro	18
8.1.4	Grao Elemental - Curso Cuarto	21
8.2.1	Grao Profesional - Curso Primeiro	27
8.2.2	Grao Profesional - Curso Segundo	30
8.2.3	Grao Profesional - Curso Terceiro	34
8.2.4	Grao Profesional - Curso Cuarto	37
8.2.5	Grao Profesional - Curso Quinto	41
8.2.6	Grao Profesional - Curso Sexto	44
8.3.1	Procedementos e ferramentas de avaliación	49
8.3.2	Criterios de cualificación	50
8.3.3	Criterios para a concesión de ampliación de matrícula	52
8.3.4	Medidas de recuperación	52
8.3.5	Procedementos de recuperación ordinarios	52
8.3.6	Probas extraordinarias de setembro	53

XUNTA DE GALICIA

CONSELLERÍA DE CULTURA, EDUCACIÓN
E ORDENACIÓN UNIVERSITARIA

9.	Procedementos de avaliación e seguimento da programación didáctica	54
10.	Procedementos para realizar a avaliación interna do departamento	55
ANEXOS	56

1. Introducción

A Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, de educación, establece no seu artigo 45 que as ensinanzas artísticas teñen como finalidade proporcionarlle ao alumnado unha formación artística de calidade e garantir a cualificación dos futuros profesionais da música, e no artigo 48 preceptúa que as ensinanzas elementais de música terán as características e a organización que as administracións educativas determinen.

A Comunidade Autónoma de Galicia estableceu o currículo do grao elemental das ensinanzas de música a través do Decreto 253/1993, do 29 de xullo, polo que se establecen os currículos do grao elemental e do grao medio das ensinanzas de música, e o acceso aos devanditos graos, en desenvolvemento do Real decreto 756/1992, do 26 de xuño, polo que se establecen os aspectos básicos dos currículos dos graos elemental e medio das ensinanzas de música.

A experiencia alcanzada desde a promulgación do citado decreto, xunto co desenvolvemento da nova lei de educación, aconsellan establecer un novo marco normativo para a ordenación académica das ensinanzas elementais de música.

A finalidade do grao elemental das ensinanzas de réxime especial de música é promover a autonomía do alumnado para que a súa capacidade de expresión musical adquira a calidade artística necesaria que permita acceder ao grao profesional.

Os catro cursos que compoñene o grao elemental configuran unha etapa de suma importancia para o desenvolvemento do alumno, xa que é basicamente ó longo deste periplo cando o alumno vai adquirir as bases de case tódolos aspectos técnico-intepretativos e incluso de actitudes hacia a música e máis concretamente cara ó seu instrumento, e que desenvolverá no grao profesional, permitíndolle disfrutar de ambos aspectos.

Establecer unhas bases musicais sólidas é o principal obxectivo do grao elemental e para isto é mester que tomemos en consideración os diferentes aspectos que forman parte deste tipo de ensinanza: a técnica-intepretativa, o desenvolvemento das capacidades naturais do alumno e a relación afectiva co instrumento e coa música. Neste grao o alumno aprenderá a armonizar o seu corpo co seu instrumento, adquirirá os principios dunha técnica eficaz e correcta e desenvolverá asimesmo as súas capacidades naturais a través da música e do instrumento, tanto as intelectuais como as físicas e mailas artísticas.

Non debemos esquecer que os nenos, na franxa de idade deste grao, son sumamente intuitivos e receptivos e moi permeables a todo o que se lles propoña.

A problemática da interpretación comeza polo correcto entendemento do texto, o sistema de signos que recolle a partitura e por isto a práctica instrumental irá simultaneada coa linguaxe musical que estuda o sistema de signos propios da música entre outros aspectos.

Todo iso non dará o fruto desexado se por outra banda non existe a busca incesante de benestar neste empeño, sen obviar o traballo e sacrificio que esixe a práctica da

música. Por tanto, en todo momento, e como principio metodolóxico básico neste grao procurarase que esta etapa educativa produza satisfaccións nos alumnos e no seu entorno natural. O alumno que acade estas bases sólidas estará preparado para comezar a seguinte etapa, o Grao Profesional.

2. Obxectivos das ensinanzas

2.1 Obxectivos xerais do grao elemental

- Apreciar a importancia da música como linguaxe artística e medio de expresión cultural dos pobos e das persoas.
- Expresarse con sensibilidade musical e estética para interpretar a música de diferentes épocas e estilos, gozar con ela e enriquecer as propias posibilidades de comunicación e de realización persoal.
- Coñecer e valorar a importancia da respiración e do dominio do propio corpo no desenvolvemento da técnica instrumental, da calidade do son e da interpretación.
- Relacionar os coñecementos musicais coas características da escritura e da literatura do instrumento da especialidade, coa finalidade de adquirir as bases que permitan desenvolver a interpretación artística.
- Interpretar en público, coa necesaria seguridade en si mesmo, para vivir a música como medio de comunicación.
- Interpretar música en grupo habituándose a escoitar outras voces ou instrumentos, e adaptarse harmonicamente ao conxunto.
- Ser consciente da importancia do traballo individual e adquirir a capacidade de escoitarse e ser crítico consigo mesmo.
- Valorar o silencio como elemento indispensable para o desenvolvemento da concentración, a audición interna e o pensamento musical.
- Ser consciente da importancia dunha escoita activa como base imprescindible na formación de futuros profesionais.
- Fomentar a utilización do patrimonio musical en xeral, e a do galego en particular, como medio indispensable no enriquecemento da persoa e da súa formación musical.

2.2 Obxectivos xerais do grao profesional

Igualmente se establecen uns obxectivos xerais para todo o grao elemental e un pouco máis concretos para tódalas especialidades instrumentais pertencentes ó departamento de corda friccionada. Así pois o ensino do violín no grao elemental terá como obxectivo contribuir a desenvolver nos alumnos as seguintes capacidades:

- Adoptar unha posición corporal que permita a correcta colocación do instrumento e que favoreza o manexo do arco e a actividade da man esquerda, así como a coordinación entre ambos.
- Coñecer as características e as posibilidades sonoras do instrumento e sabelas empregar, dentro das exixencias do nivel, tanto na interpretación individual como na de conxunto.
- Demostrar unha sensibilidade auditiva que permita o control permanente da afinación e o perfeccionamento continuo da calidade sonora.
- Interpretar un repertorio básico integrado por obras de diferentes épocas e estilos, dunha dificultade acorde con este nivel.

2.3 Obxectivos específicos do grao profesional

Do mesmo xeito que ocorre cos obxectivos, os Decretos que regulan as ensinanzas de música nos graos elemental e profesional dos conservatorios de música establecen unha serie de contidos específicos para as especialidades de corda friccionada que posteriormente serán adaptados e secuenciados ao longo dos distintos cursos que conforman ditas ensinanzas en cada unha das especialidades correspondentes. Ditos contidos quedan enunciados como se reflicte a continuación:

- Producción do son: cordas ao aire, empregando todo o arco e distintas lonxitudes de arco.
- Posición do instrumento e do arco: control muscular.
- Desenvolvemento da sensibilidade auditiva como premisa para a obtención dunha boa calidade de son.
- Coñecemento dos golpes de arco básicos e do vibrato como elementos de expresión musical.
- Estudo das posicións e os elementos de expresión musical.
- Estudo das posicións.
- Desenvolvemento do movemento horizontal do brazo dereito (cantabile) e do movemento perpendicular dos dedos da man esquerda, así como da coordinación entre ambos.
- Adestramento permanente e progresivo da memoria.
- Adquisición de hábitos de estudo correctos e eficaces.
- Lectura á vista de obras ou fragmentos sinxelos.
- Iniciación á comprensión das estruturas musicais nos seus niveis (motivos, temas, períodos, frases, seccións, etc.), para chegar a unha interpretación consciente e non simplemente intuitiva.
- Selección progresiva canto ao grao de dificultade de exercicios, estudos e obras do repertorio que se consideren útiles para o desenvolvemento conxunto da capacidade musical e técnica do alumnado.
- Práctica do conxunto.

3. Obxectivos específicos

3.1 Grao elemental

- Apreciar a importancia da música como linguaxe artística e medio de expresión cultural dos pobos e das persoas.
- Expresarse con sensibilidade musical e estética para interpretar a música de diferentes épocas e estilos, gozar con ela e enriquecer as propias posibilidades de comunicación e de realización persoal.
- Coñecer e valorar a importancia da respiración e do dominio do propio corpo no desenvolvemento da técnica instrumental, da calidade do son e da interpretación.
- Relacionar os coñecementos musicais coas características da escritura e da literatura do instrumento da especialidade, coa finalidade de adquirir as bases que permitan desenvolver a interpretación artística.
- Interpretar en público, coa necesaria seguridade en si mesmo, para vivir a música como medio de comunicación.
- Interpretar música en grupo habituándose a escoitar outras voces ou instrumentos, e adaptarse harmonicamente ao conxunto.
- Ser consciente da importancia do traballo individual e adquirir a capacidade de escoitarse e ser crítico consigo mesmo.
- Valorar o silencio como elemento indispensable para o desenvolvemento da concentración, a audición interna e o pensamento musical.
- Ser consciente da importancia dunha escoita activa como base imprescindible na formación de futuros profesionais.
- Fomentar a utilización do patrimonio musical en xeral, e a do galego en particular, como medio indispensable no enriquecemento da persoa e da súa formación musical.

3.2 Grao profesional

Do mesmo xeito que ocorre cos obxectivos, os Decretos que regulan as ensinanzas de música nos graos elemental e profesional dos conservatorios de música establecen unha serie de contidos específicos para as especialidades de corda friccionada que posteriormente serán adaptados e secuenciados ao longo dos distintos cursos que conforman ditas ensinanzas en cada unha das especialidades correspondentes. Ditos contidos quedan enunciados como se reflicte a continuación:

- Produción do son: cordas ao aire, empregando todo o arco e distintas lonxitudes de arco.
- Posición do instrumento e do arco: control muscular.
- Desenvolvemento da sensibilidade auditiva como premisa para a obtención dunha boa calidade de son.
- Coñecemento dos golpes de arco básicos e do vibrato como elementos de expresión musical.
- Estudo das posicións e os elementos de expresión musical.
- Estudo das posicións.
- Desenvolvemento do movemento horizontal do brazo dereito (cantabile) e do movemento perpendicular dos dedos da man esquerda, así como da coordinación entre ambos.
- Adestramento permanente e progresivo da memoria.
- Adquisición de hábitos de estudo correctos e eficaces.
- Lectura á vista de obras ou fragmentos sinxelos.
- Iniciación á comprensión das estruturas musicais nos seus niveis (motivos, temas, períodos, frases, seccións, etc.), para chegar a unha interpretación consciente e non simplemente intuitiva.
- Selección progresiva canto ao grao de dificultade de exercicios, estudos e obras do repertorio que se consideren útiles para o desenvolvemento conxunto da capacidade musical e técnica do alumnado.

4. Metodoloxía

Nun currículo aberto, os métodos de ensinanza son en ampla medida responsabilidade do profesor. A necesidade de adaptación física da propia constitución corporal ás peculiaridades dun instrumento como o violín fai que os estudos musicais deban de ser iniciados a idades temperás. A longa traxectoria formativa consecutiva coa dificultade destes estudos obriga a unha forzosa simultaneidade dos mesmos cos correspondentes á ensinanza obrigatoria e o bacharelato. Isto fai aconsellable que os procesos educativos de ámbolos dous tipos de ensinanza sigan os mesmos principios de actividade constructiva como factor decisivo na realización da aprendizaxe, que, en último termo, é construído polo propio alumno, modificando e elaborando os seus esquemas cognitivos.

A interpretación musical é un feito diverso e subxectivo, en cuxo resultado sonoro final en unidade indisoluble a mensaxe do creador da obra e a persoal forma de transmitido do intérprete, que fai súa esa mensaxe modulándoa a través da súa propia sensibilidade.

Como en toda tarefa educativa é o desenvolvemento da personalidade e a sensibilidade propias do alumno a fin última que se persegue aquí, de xeito máis acusado en tanto que a música é, ante todo, vehículo de expresión de emocións e non de comunicación conceptual, no que o subxectivo ocupa un lugar primordial.

Ó longo de un sistema de aprendizaxe deste tipo o profesor debe ser máis que nunca un guía, un conselleiro, que á vez que da solucións concretas a problemas específicos debe, en todo aquilo que teña un carácter máis xeral, esforzarse en dar opcións e non en impoñer criterios, en orientar e non en conducir pola man hacia uns resultados predeterminados e en estimular e engrandecer a receptividade e capacidade de resposta do alumno ante o feito artístico. Na construción da súa definitiva personalidade artística o alumno é o protagonista principal, por non dicir único, o profesor non fai senon unha labor de “arte mayéutica”.

No tocante á técnica é preciso concebila (e facer que así a conciba o alumno) nun sentido profundo, como unha verdadeira “técnica de interpretación”, que rebasa con moito o concepto da pura mecánica da execución. De feito a técnica, no senso máis amplo, é a realización mesma da obra artística e polo tanto fúndase, intégrase nela e é simultaneamente medio e fin.

O proceso de ensinanza estará presidido pola necesidade de garantir a funcionalidade das aprendizaxes, asegurante que poidan ser empregados nas circunstancias reais nas que o alumno o precise. Por aprendizaxe funcional enténdese non só a posible aplicación práctica do coñecemento adquirido, senon tamén o feito deque os contidos sexan necesarios e útiles para levar a cabo outras aprendizaxes e para enfrontarse con éxito á adquisición de novos contidos.

5. Atención á diversidade

Os profesores de Conservatorio recibimos aos alumnos tras unha longa xornada escolar o cal as veces supón cansazo e falta de concentración; o trato individualizado entre alumno-profesor da especialidade instrumental, favorece a relación e supón un maior coñecemento do mesmo sabendo como actuar en cada momento. Como atopamos diferentes idades e madurez entre o colectivo, o vocabulario é distinto para cada un deles.

O profesor de instrumento é o titor e como tal está en contacto permanente cos demais profesores das materias que recibe no centro; este seguimento é fundamental para a boa marcha do curso e para facilitar aos pais toda a información que precisen sobre o proceso de ensinanza-aprendizaxe do seu fillo; si o proceso non se desenvolve satisfactoriamente, o titor poñerá en coñecemento dos pais coa finalidade de resolver o problema e así lograremos que as clases sexan frutíferas.

Nos casos nos que o alumno matriculado nun curso posúa calidades para acadar con facilidade os obxectivos propostos, o profesor proporcionaralle material de traballo de maior dificultade á que lle corresponde.

Asimesmo, os alumnos con especiais dificultades para acadar a consecución dos obxectivos propostos, e sempre a criterio do seu titor, poderán acollerse ós contidos mínimos esixibles así como ós criterios de avaliación referentes ós contidos mínimos e ós criterios de recuperación que se expuxeron ó longo da programación.

PROCEDIMENTOS DE ACCESO AO CURRÍCULO, SE É O CASO, PARA O ALUMNADO CON NECESIDADES ESPECÍFICAS

No acceso ó currículo distinguimos entre o que se fai ó 1º curso do GE, e o que se fai ó resto dos cursos.

Para o 1º curso do GE hai unha proba común a todas as especialidades, que é válida tamén para alumnos con necesidades específicas; de feito, esta proba xa ten sido superada por nenos cegos, superdotados, e con algún tipo de discapacidade física.

Para o acceso a calquera outro curso, o alumno deberá demostrar que posúe os coñecementos necesarios a través dunha proba de acceso. De cara á realización desta proba, o Departamento facilitará tanto o material coma a información e axuda que os aspirantes precisen.

6. Temas transversais

6.1 Educación en valores

No acceso ó currículo distinguimos entre o que se fai ó 1º curso do GE, e o que se fai ó resto dos cursos.

Para o 1º curso do GE hai unha proba común a tódalas especialidades, que é válida tamén para alumnos con necesidades específicas; de feito, esta proba xa ten sido superada por nenos cegos, superdotados, e con algún tipo de discapacidade física.

Para o acceso a calquera outro curso, o alumno deberá demostrar que posúe os coñecementos necesarios a través dunha proba de acceso. De cara á realización desta proba, o Departamento facilitará tanto o material coma a información e axuda que os aspirantes precisen.

6.2 Tratamento das tecnoloxías da información e da comunicación (TIC's)

Ademais do obvio instrumento musical, na aula empregaremos o seguinte material complementario:

- Material bibliográfico: aparece na presente programación distribuído por cursos, de xeito que sexa máis sinxelo atopar a bibliografía apropiada para cada nivel. A biblioteca do centro garda exemplares de dita bibliografía así como moita outra que non aparece aquí reflectida e que ano a ano o departamento vai incrementando na medida do posible.
-
- Gravacións, tanto en CD coma en DVD, especialmente das obras que interpretan os alumnos. É interesante contar con distintas versións para poder contrastalas.
- Internet: a través da rede podemos facernos tanto con partituras coma con gravacións. En plataformas como YouTube é fácil atopar vídeos de nenos e nenas con idades similares ás do alumnado, polo que acostuma ser unha ferramenta moi útil. Noutras como Spotify teremos acceso a grandes interpretacións de moitos intérpretes de xeito sinxelo, etc.
-
- Revistas especializadas: permiten achegarse á realidade musical fóra da nosa cidade; nese sentido son moi interesantes non só as publicacións nacionais senón tamén as internacionais.

7. Actividades culturais e de promoción das ensinanzas

As actividades complementarias, precisas para incentivar o interese do alumnado polo estudo do instrumento e que enriquecen os seus coñecementos grazas a experiencias artísticas fora do contexto da aula, contribúen a desenvolver os obxectivos e contidos do currículo en contextos non habituais. Desenvolveranse ó longo do curso, adecuándose ás distintas capacidades do alumnado e en coordinación cos distintos

profesores do departamento ou incluso interactuando con alumnado doutras especialidades instrumentais.

Estas actividades complementarias serían, grosso modo:

- Audicións públicas no Conservatorio
- Clases conxuntas
- Audicións conxuntas de alumnado de todo o departamento
- Audicións e concertos extraescolares, participando en actividades culturais, colaborando con entidades sociais ou oficiais como Concellos, Casas de Cultura, etc.
- Asistencia a concertos e audicións para desenvolver a percepción auditiva e enriquecer o coñecemento do repertorio e estilos, tanto do violín como orquestral ou sinfónico.
- Asistencia a cursiños ou clases maxistras de particular interese para o alumnado. *(Recoméndase a realización dalgún cursiño ou clase maxistral a cargo de profesores invitados de recoñecido prestixio, a criterio dos profesores do departamento. Para os mesmos sería desexable o patrocinio de entidades colaboradoras, que favorezan a masiva asistencia dos alumnos aos mesmos. Estes cursos tamén estarían abertos a antigos alumnos do centro, así como a alumnos de outros centros).*
- Formación de grupos (tríos, dúos, cuartetos, etc.) con instrumentos afíns.
- Participación en Orquestras.

Os alumnos que rematen 6º curso de Grao Profesional, realizarán de modo obrigatorio unha audición de duración non inferior a 30 min. na que interpretarán o repertorio traballado durante o curso (enténdese con acompañamento de piano).

Os profesores, sempre que sexa posible, acompañarán aos alumnos a concertos, charlas, etc., que teñan lugar no propio centro ou noutras salas da cidade, que sexan de interese para os alumnos.

Estas actividades complementarias coordinaranse de xeito que sempre contribúan a desenvolver o interese e a motivación do alumnado polo violín como elemento de desenvolvemento da autoestima, valor da relación social e do desenvolvemento artístico e cultural, tendo en conta o nivel de competencias do alumno para levalo, grazas ó traballo conxunto tanto do realizado na aula como das devanditas actividades, a niveis de competencias máis elevados.

ACTIVIDADES CULTURAIS E DE PROMOCIÓN DAS ENSINANZAS PROGRAMADAS POLO DEPARTAMENTO

- Audicións: é importante a asistencia ás audicións organizadas non só polo Departamento de corda, senón tamén do resto dos Departamentos do centro.
-
- Concertos: débese fomentar tamén a asistencia a concertos, tanto no centro coma noutros espazos da cidade.

- Charlas/conferencias: a pesar de ser un formato pouco habitual en Ourense, actualmente hai en programación habitual varios festivais de música na cidade que ofrecen como actividade complementaria este tipo de charlas formativas sobre os concertos que se van desenvolver.
-
- Cursos de perfeccionamento: resultan moi positivos, xa que os alumnos obteñen unha motivación extra ao traballar dun xeito distinto ao habitual con profesores/as alleos/as ao centro.
-
- Intercambios: o feito de desprazarse a tocar noutros centros acostuma ser moi motivador para os alumnos.
-
- Actividades na rúa: é unha maneira de achegar as ensinanzas do centro á sociedade en xeral, e normalmente son actividades moi ben recibidas pola cidadanía.

8. Secuenciación dos cursos

8.1.1 - GRAO ELEMENTAL - CURSO PRIMEIRO

OBXECTIVOS

Trátase de preparar física e psicolóxicamente ao alumno para unha asimilación dos principios técnicos do violín. Esta preparación divídese en:

- Coñecer de forma xeral o instrumento e o arco.
- Desenvolver a disposición corporal adecuada.
- Desenvolver a técnica do instrumento, tanto da man dereita como da esquerda.
- Tocar escalas, estudos e pezas en 1ª posición, usando as diversas estruturas do semitono nun rexistro básico dunha oitava.
- Desenvolver criterios de afinación e calidade de son acorde ao seu curso.
- Iniciar a aprendizaxe de diferentes golpes de arco.
- Mostrar boa disposición na clase, así como para tocar en grupo e con acompañamento de piano.
- Tocar en audicións públicas só e en conxunto, pezas de memoria, con bo control, afinación, son e ritmo.

- Adquirir o hábito de estudo diario.

CONTIDOS

- Coñecemento xeral do instrumento e o arco: as súas partes, características, acústica e o seu mantemento.
- Posición do corpo correcta, cómoda, relaxada, en bo equilibrio, etc.
- Posición do instrumento e do arco: control muscular.
- Escoita interna (oído interno) e a súa aplicación na afinación.
- Produción dun son de calidade en cordas ao aire, pisadas e dobres cordas, empregando distintas partes e lonxitudes do arco.
- Iniciación a golpes de arco básicos: detaché, legato, staccato e martellé; así como o uso de diferentes patróns rítmicos.
- Desenvolvemento do movemento perpendicular, horizontal e lateral dos dedos da man esquerda: escalas e diferentes intervalos.
- Control permanente da afinación.
- Coordinación e independencia de ambos brazos.
- Relación entre escritura musical e a súa execución instrumental. Comprensión de estruturas formais como motivos, frases, etc., así como elementos básicos de dinámica e agónica.
- Adestramento permanente e progresivo da memoria con diferentes exercicios, estudos e obras de repertorio.

CONTIDOS MÍNIMOS ESIXIBLES

Para a superación do curso esixiráselle ó alumno o seguinte:

- Durante o curso o alumno deberá aprender polo menos: escalas e arpejos maiores en primeira posición (Sol Maior e La Maior e dúas octavas e Re Maior e Do Maior nunha octava) e seis estudos e/ou pezas. Algunha das pezas debe de ter sido memorizada. Estas obras forman parte da bibliografía recomendada.
- Durante o curso realizaranse polo menos unha audición en cada avaliación.
- A non realización dúas contidos elementais a través da metodoloxía aplicada polo profesor, será motivo da non superación do curso.
- Queda a criterio do profesor ou nivel técnico, musical e interpretativo que debe acadar cada alumno para superar o curso correspondente.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

- Coñecer de forma xeral o instrumento e o arco: os seus partes e o seu mantemento.
- Acadar unha posición adecuada á súa constitución que lle permita unha correcta colocación do instrumento e que favoreza os movementos e coordinación de ambos brazos conseguindo tocar con comodidade, seguridade e relaxación.

- Asimilar conceptos técnicos, tanto de brazo dereito: suxeición, condución e golpes de arco á corda; como de man esquerda: articulación.
- Tocar coa afinación e fraseo adecuados.
- Combinar adecuadamente as arcadas detaché e legato.
- Interpretar fragmentos ou pezas curtas empregando os conceptos técnicos adquiridos; así como memorizar e interpretar as devanditas pezas en público.
- Mostrar en cada clase a capacidade de aprendizaxe progresiva e os hábitos de estudo adquiridos.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

CON REFERENCIA AOS CONTIDOS MÍNIMOS

- Valórase a posición corporal na interpretación violinística.
- O grao de afinación
- A medida e ritmo constante en toda a execución musical.
- O reparto de arco: combinación de peso e velocidade dentro das obras presentadas.

METODOLOXÍA / BIBLIOGRAFÍA ORIENTATIVA

Non existe unha única selección de materiais, se non que estes se adecuarán a cada alumno. Introducíranse, en maior ou menor velocidade e dificultade, segundo o desenvolvemento do alumno.

All for Strings. Vol. I	Anderson
O Violín, vol. I	M. Crickboom
Suzuki Violin School, vol. I , vol. II	Suzuki
50 estudos melódicos para violín, op. 22	Curci
The First year Violin Tutor	Neil Mackay
The Second Year Violin Tutor	Neil Mackay
Método de violín	Eta Cohen
Pezas de similar nivel de dificultade	

CRITERIOS DE RECUPERACIÓN

No caso de perda da avaliación continua, ou nos casos nos que o profesor o crea conveniente, o alumno deberá interpretar en exame, un mínimo de tres pezas diferentes (entre as que se pode incluír algún estudo), con acompañamento de piano se así o requiren as obras.

8.1.2 - GRAO ELEMENTAL - CURSO SEGUNDO

OBXECTIVOS

- Coñecer de forma xeral o instrumento e o arco.
- Desenvolver a disposición corporal adecuada.
- Desenvolver a técnica do instrumento, tanto man dereita como esquerda.
- Tocar escalas nunha e dúas oitavas, estudos e pezas, combinando as diversas estruturas do semitono en todo o ámbito de primeira posición.
- Desenvolver criterios de afinación e calidade de son acorde ao seu curso.
- Continuar a aprendizaxe de diferentes golpes de arco.
- Mostrar boa disposición na clase, así como para tocar en grupo e con acompañamento de piano.
- Iniciar a aprendizaxe dos recursos para a improvisación e a lectura a 1ª vista.
- Tocar en audicións públicas só e en conxunto, pezas de memoria, con bo control, afinación, son e ritmo.
- Adquirir hábitos correctos de estudo valorando a importancia do traballo diario.

CONTIDOS

- Posición do corpo, instrumento e do arco.
- Produción de son en cordas ao aire, pisadas e dobres cordas, prestando atención ao peso, velocidade e punto de contacto para conseguir a máxima calidade de son.
- Continuación do traballo con golpes de arco básicos: detaché, martellé, staccato e legato, con e sen cambios de corda, así como de diferentes patróns rítmicos e articulacións.
- Desenvolvemento do movemento perpendicular, horizontal e lateral dos dedos da man esquerda: escalas, exercicios en dobre corda, etc.
- Control permanente da afinación. Escoita interna.
- Relación entre escritura musical e a súa execución instrumental. Comprensión de estruturas formais como motivos, frases, etc., así como elementos básicos de dinámica e agónica.
- Adestramento permanente e progresivo da memoria con diferentes exercicios, estudos e obras de repertorio.

CONTIDOS MÍNIMOS ESIXIBLES

Para a superación do curso esixiráselle ó alumno o seguinte:

- Durante o curso o alumno deberá aprender polo menos: escalas (recomendadas maiores: MibM, FaM, MiM, SiM, La M e SibM. Recomendadas menores: Lam, rem, Solm, Mim, Sim), estudos e catro obras. Estas obras forman parte da bibliografía recomendada. Como sempre algunha obra ou estudo deberá de ser traballado de memoria.
- Durante o curso realizarase polo menos unha audición en cada avaliación.
- A non realización dos contidos elementais a través da metodoloxía aplicada polo profesor, será motivo da non superación do curso.
- Queda a criterio do profesor ou nivel técnico, musical e interpretativo que debe acadar cada alumno para superar o curso correspondente.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

- Coñecer de forma xeral o instrumento e o arco: as súas partes e o seu mantemento.
- Mellorar a posición adecuada do instrumento, que lle permita tocar con comodidade, seguridade e relaxación.
- Empregar con solvencia as arcadas básicas do detaché en distintas seccións do arco e o legato.
- Asimilar conceptos técnicos, tanto de brazo dereito: suxeición, conducción e golpes de arco á corda; como de man esquerda: articulación.
- Demostrar sensibilidade na afinación e na calidade do son.
- Interpretar fragmentos, estudos ou pezas utilizando matices e dinámicas elementais, así como os elementos básicos do fraseo.
- Memorizar parte do repertorio e interpretar pezas de memoria en público.
- Mostrar en cada clase a capacidade de aprendizaxe progresiva e os hábitos de estudo adquiridos.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

CON REFERENCIA AOS CONTIDOS MÍNIMOS

- Valórase a posición corporal na interpretación violinística.
- O grao de afinación
- A medida e ritmo constante en toda a execución musical.
- O reparto de arco: combinación de peso e velocidade dentro das obras presentadas.

METODOLOXÍA / BIBLIOGRAFÍA ORIENTATIVA

Non existe unha única selección de materiais, se non que estes se adecuarán a cada alumno. Introducíranse, en maior ou menor velocidade e dificultade, segundo o desenvolvemento do alumno.

TÉCNICA:

“O Violín” T Teórico e práctico, caderno 1	M. Crickboom
“A técnica do violín” Vol. 1	M. Crickboom
“Método de violín”	Eta Cohen
All for Strings Vol. II	Anderson
Solos e Estudos Vol. II	Anderson

ESTUDOS:

“50 estudos melódicos”, op. 22	Curci
“Estudos en 1ª posición” Op.32 nº 1	H. Sitt
“60 Estudos” Op.45	Wolffahrt

OBRAS:

“Chants et Morceaux”, caderno 1	M. Crickboom
“Eloadasi Darabok”, I e II	Lányi–Lenkei-Mezó
“Eloadasi Darabok”, cad. 2, 3	Dénes-Lányai-Mező-S.
“Dúos”, vol. I	B. Bartok
Suzuki Violin School, vol. II e III	S. Suzuki
Concerto en Si m. Op.35	O. Rieding

CRITERIOS DE RECUPERACIÓN

No caso de perda da avaliación continua, ou nos casos nos que o profesor o crea conveniente, o alumno deberá interpretar en exame, un mínimo de tres pezas diferentes (entre as que se pode incluír algún estudo), con acompañamento de piano se así o requiren as obras.

8.1.3 - GRAO ELEMENTAL - CURSO TERCEIRO

OBXECTIVOS

- Coñecer de forma xeral o instrumento e o arco. Afinación.
- Desenvolver a disposición corporal adecuada.
- Desenvolver a técnica do instrumento, tanto do arco como da man esquerda.
- Tocar escalas, estudos e pezas, en primeira, segunda e terceira posición.
- Iniciar a aprendizaxe dos cambios de posicións.
- Iniciar a aprendizaxe do vibrato.
- Desenvolver criterios de afinación e calidade de son acorde ao seu curso.

- Continuar a aprendizaxe de diferentes golpes de arco.
- Continuar a aprendizaxe dos recursos para a improvisación e a lectura a 1ª vista.
- Mostrar boa disposición na clase, así como para tocar en grupo e con acompañamento de piano.
- Tocar en audicións públicas só e en conxunto, pezas de memoria, con bo control, afinación, son e ritmo. A respiración.
- Adquirir hábitos correctos de estudo valorando a importancia do traballo diario.

CONTIDOS

- Posición do corpo, instrumento e do arco.
- Exercicios e estudos para a aprendizaxe dos cambios de posicións.
- Escalas, estudos e pezas en 1ª, 2ª e 3ª posicións fixas e con cambios de posicións ás mesmas.
- O vibrato: exercicios básicos para a súa aprendizaxe e desenvolvemento.
- Produción e calidade do son: o peso, velocidade e punto de contacto. Traballo sobre a amplitude, flexibilidade e a nitidez do son.
- Continuación do traballo con golpes de arco básicos: detaché, martellé, staccato e legato, con e sen cambios de corda, así como de diferentes patróns rítmicos e articulacións.
- Desenvolvemento do movemento perpendicular, horizontal e lateral dos dedos da man esquerda: escalas, exercicios en dobre corda, etc.
- Control permanente da afinación. Escoita interna.
- Comprensión de estruturas formais como motivos, frases, etc., así como elementos básicos de dinámica e agónica. A respiración: sentido e aplicación para un bo fraseo.
- Adestramento permanente e progresivo da memoria con diferentes exercicios, estudos e obras de repertorio.
-

CONTIDOS MÍNIMOS ESIXIBLES

Para a superación do curso esixiráselle ó alumno o seguinte:

- Durante o curso o alumno deberá aprender polo menos: escalas, (desde 3b a 4 (desde 3b a 4#) e arpechos, estudos e catro obras de certa entidade (pezas, movementos de Concertos, Concertinos, Temas con Variacións, Sonatinas, Sonatas) Estas obras forman parte da bibliografía recomendada. Como sempre algunha obra ou estudo deberá de ser traballado de memoria.
- Xa deberían estar introducidos algúns cambios de posición sinxelos nas obras ou estudos.
- Durante o curso realizarase polo menos unha audición en cada avaliación.
- A non realización dos contidos elementais a través da metodoloxía aplicada polo profesor, será motivo da non superación do curso.
- Queda a criterio do profesor ou nivel técnico, musical e interpretativo que debe acadar cada alumno para superar o curso correspondente.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

- Coñecer de forma xeral o instrumento e o arco: partes, historia e mantemento. Saber afinalo.
- Ter unha posición adecuada que lle permita tocar con comodidade, seguridade e relaxación.
- Posuír unha técnica de man dereita e esquerda adecuada ao seu curso.
- Empregar con solvencia as arcadas básicas do detaché en distintas seccións do arco, o legato e o martellé.
- Tocar en 1ª, 2ª e 3ª posición, tanto en posicións fixas como usando cambios de posición.
- Desenvolvemento do vibrato.
- Demostrar sensibilidade na afinación e na calidade do son.
- Interpretar fragmentos, estudos ou pezas utilizando matices e dinámicas elementais, así como os elementos básicos do fraseo.
- Memorizar a práctica totalidade do repertorio e interpretar pezas de memoria en público.
- Mostrar en cada clase a capacidade de aprendizaxe progresiva e os hábitos de estudo adquiridos.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

CON REFERENCIA AOS CONTIDOS MÍNIMOS

- Valórase a posición corporal na interpretación violinística.
- O grao de afinación
- A medida e ritmo constante en toda a execución musical.
- O reparto de arco: combinación de peso e velocidade dentro das obras presentadas.

METODOLOXÍA / BIBLIOGRAFÍA ORIENTATIVA

Non existe unha única selección de materiais, se non que estes se adecuarán a cada alumno. Introducíranse, en maior ou menor velocidade e dificultade, segundo o desenvolvemento do alumno.

TÉCNICA:

“O Violín” T Teórico e práctico, c. 2 e 3 M. Crickboom

“A técnica do violín” Vol. 1 M. Crickboom

ESTUDOS:

“50 estudos melódicos”, op. 22 Curci

“26 estudos de cambios de posicións” Curci

“Estudos en 1ª posición” Op.32 nº 1	H. Sitt
“Estudos en 2ª e 3ª posición” Op.32 nº 2	H. Sitt
“60 Estudos” Op.45	Wolffahrt
“36 Estudos” Op.20	Kayser

OBRAS:

“Chants et Morceaux”, caderno 2	M. Crickboom
Concerto nº5 en Re M. Op.22	F. Seitz
Concertino en Re m. Op. 15	F. Kuchler
(en estilo de Vivaldi)	
Concertino in Re M	H. Millies
(en estilo de Mozart)	
Concerto en Sol M	A. Vivaldi
Concerto Op. 36	O. Rieding
Concertino	R. Ortman

CRITERIOS DE RECUPERACIÓN

No caso de perda da avaliación continua, ou nos casos nos que o profesor o crea conveniente, o alumno deberá interpretar en exame, un mínimo de tres pezas diferentes (entre as que se pode incluír algún estudo), con acompañamento de piano se así o requiren as obras.

8.1.4 - GRAO ELEMENTAL - CURSO CUARTO

OBXECTIVOS

- Coñecer de forma xeral o instrumento e o arco. Afinación.
- Desenvolver a disposición corporal adecuada.
- Desenvolver a técnica do instrumento, tanto do arco como da man esquerda.
- Tocar con fluidez escalas, estudos e pezas, nas tres primeiras posicións e con cambios de posicións.
- Coñecer a 4ª e 5ª posicións fixas
- Coñecer as escalas en tres oitavas.
- Desenvolver a aprendizaxe do vibrato.
- Desenvolver criterios de afinación e calidade de son acorde ao seu curso.
- Continuar a aprendizaxe de diferentes golpes de arco.
- Continuar a aprendizaxe dos recursos para a improvisación e a lectura a 1ª vista.

- Mostrar boa disposición na clase, así como para tocar en grupo e con acompañamento de piano.
- Tocar en audicións públicas só e en conxunto, pezas de memoria, con bo control, afinación, son e ritmo. A respiración.
- Adquirir hábitos correctos de estudo valorando a importancia do traballo diario.

CONTIDOS

- Posición do corpo, instrumento e do arco.
- Exercicios e estudos para a aprendizaxe dos cambios de posicións.
- Escalas, estudos e pezas nas tres primeiras posicións e con cambios de posicións ás mesmas.
- Escalas e arpechos en tres oitavas e en tempo cómodo.
- O vibrato: exercicios e emprego.
- Produción e calidade do son: o peso, velocidade e punto de contacto. Traballo sobre a amplitude, flexibilidade e a nitidez do son.
- Continuación do traballo con golpes de arco básicos: detaché, martellé, staccato e legato.
- Desenvolvemento do movemento perpendicular, horizontal e lateral dos dedos da man esquerda: escalas, exercicios en dobre corda, etc.
- Control permanente da afinación. Escoita interna.
- Comprensión de estruturas formais como motivos, frases, etc., así como elementos básicos de dinámica e agónica. A respiración: sentido e aplicación para un bo fraseo.
- Adestramento permanente e progresivo da memoria con diferentes exercicios, estudos e obras de repertorio.
-

CONTIDOS MÍNIMOS ESIXIBLES

Para a superación do curso esixiráselle ó alumno o seguinte:

- Durante o curso o alumno deberá aprender polo menos: escalas maiores e menores en dúas oitavas con arpechos empregando as tres primeiras posicións, seis estudos e dúas obras de estilos diferentes con cambios de posición e emprego elemental do vibrato. Algunha das pezas debe de ter sido memorizada. Estas obras forman parte da bibliografía recomendada.
- Durante o curso realizáranse polo menos unha audición en cada avaliación.
- A non realización dúas contidos elementais a través da metodoloxía aplicada polo profesor, será motivo da non superación do curso.
- Queda a criterio do profesor ou nivel técnico, musical e interpretativo que debe acadar cada alumno para superar o curso correspondente.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

- Coñecer de forma xeral o instrumento e o arco: partes, historia e mantemento. Saber afinalo.

- Ter unha posición adecuada que lle permita tocar con comodidade, seguridade e relaxación.
- Posuír unha técnica de man dereita e esquerda adecuada ao seu curso.
- Empregar con solvencia as arcadas básicas: detaché, legato, staccatto e martellé.
- Tocar en 1ª, 2ª e 3ª posición, tanto en posicións fixas como usando cambios de posicións.
- Poder tocar algunha Escala en tres oitavas e as súas arpejos en tempo cómodo.
- Empregar o vibrato de xeito elemental en estudos e obras.
- Demostrar sensibilidade na afinación e na calidade do son.
- Interpretar fragmentos, estudos ou pezas utilizando matices e dinámicas elementais, así como os elementos básicos do fraseo.
- Memorizar a práctica totalidade do repertorio e interpretar pezas de memoria en público.
- Mostrar en cada clase a capacidade de aprendizaxe progresiva e os hábitos de estudo adquiridos.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

CON REFERENCIA AOS CONTIDOS MÍNIMOS

- Valórase a posición corporal na interpretación violinística.
- O grao de afinación
- A medida e ritmo constante en toda a execución musical.
- O reparto de arco: combinación de peso e velocidade dentro das obras presentadas.

METODOLOXÍA / BIBLIOGRAFÍA ORIENTATIVA

Non existe unha única selección de materiais, se non que estes se adecuarán a cada alumno. Introducíranse, en maior ou menor velocidade e dificultade, segundo o desenvolvemento do alumno.

ESTUDOS:

"50 estudos melódicos", op. 22	Curci
"26 estudos de cambios de posicións"	Curci
Estudos de dobres cordas	Polo
"Estudos en 2ª e 3ª posición" Op.32 nº 2	H. Sitt
"60 Estudos" Op.45	Wolffahrt
"36 Estudos" Op.20	Kayser

OBRAS BARROCAS:

Sonatas Op.5 (Nº 7, Nº 8, Nº 9)	A. Corelli
---------------------------------------	------------

Concertos en Sol M e La m A. Vivaldi

OBRAS ROMÁNTICAS:

Varios concertinos F. Seitz

Concertino nº 1 en La m J. B. Accolay

Concertino Beer

Concertino in Re M H. Millies

(en estilo de Mozart)

Concertino R. Ortman

CRITERIOS DE RECUPERACIÓN

No caso de perda da avaliación continua, ou nos casos nos que o profesor o crea conveniente, o alumno deberá interpretar en exame, un mínimo de tres pezas diferentes (entre as que se pode incluír algún estudo), con acompañamento de piano se así o requiren as obras.

Ó remate do grao elemental os alumnos que o desexen poderán continuar os seus estudos cursando o grao profesional, de seis anos de duración e cuxa programación se pode atopar máis adiante nestas páxinas. En calquera caso hai una proba específica para poder continuar os estudos no conservatorio. Éstas son as instrucións para superar con éxito a devandita proba:

As ensinanzas profesionais de música teñen como finalidade proporcionarlle ao alumnado unha formación artística de calidade e garantir a cualificación dos futuros profesionais da música.

A finalidade das ensinanzas profesionais de música ordénase en catro funcións básicas: formativa, orientadora, profesionalizadora e preparatoria para estudos posteriores.

O ensino da música no grao profesional organízase nun grao de seis cursos de duración.

OBXECTIVOS XERAIS DO GRAO PROFESIONAL

Os obxectivos xerais establecidos para todo o grao profesional e para tódalas especialidades instrumentais son os seguintes:

- Habituar a escoitar música e establecer un concepto estético que permita fundamentar e desenvolver os propios criterios interpretativos.
- Desenvolver a sensibilidade artística e o criterio estético como fonte de formación e enriquecemento persoal.
- Analizar e valorar a calidade da música.
- Coñecer os valores da música e optar polos aspectos xurdidos dela máis axeitados para o desenvolvemento persoal.
- Participar en actividades de animación musical e cultural que permitan vivir a experiencia de transmitir o gozo da música.
- Coñecer e empregar con precisión o vocabulario específico relativo aos conceptos científicos da música.
- Coñecer e valorar o patrimonio musical como parte integrante do patrimonio histórico e cultural.
- Tomar conciencia da importancia dunha escoita activa como base imprescindible na formación de futuros profesionais.
- Fomentar a utilización do patrimonio musical en xeral, e a do galego en particular, como medio de enriquecemento da persoa e da súa formación musical.

OBXECTIVOS XERAIS DE CORDA FRICCIONADA

Igualmente se establecen uns obxectivos xerais para todo o grao profesional e un pouco máis concretos para tódalas especialidades instrumentais pertencentes ó departamento de corda friccionada. Así pois o ensino do violín no grao elemental terá como obxectivo contribuir a desenvolver nos alumnos as seguintes capacidades:

- Aplicar con autonomía progresivamente maior os coñecementos musicais para solucionar cuestións relacionadas coa interpretación: dixitación, articulación, fraseo, etc.
- Coñecer as diversas convencións interpretativas vixentes en distintos períodos da música instrumental, especialmente as referidas á escritura rítmica ou á ornamentación.
- Adquirir e aplicar progresivamente ferramentas e competencias para o desenvolvemento da memoria.
- Desenvolver a capacidade de lectura á primeira vista e aplicar con autonomía progresivamente maior os coñecementos musicais para a improvisación co instrumento.
- Practicar a música de conxunto, integrándose en formacións camerísticas de diversa configuración e desempeñando papeis de solista con orquestra en obras de dificultade media, desenvolvendo así o sentido da interdependencia dos respectivos cometidos.

- Interpretar un repertorio que inclúa obras representativas das diversas épocas e estilos dunha dificultade de acordo con este nivel.

CONTIDOS XERAIS DE CORDA FRICCIONADA

Do mesmo xeito que ocorre cos obxectivos, os Decretos que regulan as ensinanzas de música nos graos elemental e profesional dos conservatorios de música establecen unha serie de contidos específicos para as especialidades de corda friccionada que posteriormente serán adaptados e secuenciados ao longo dos distintos cursos que conforman ditas ensinanzas en cada unha das especialidades correspondentes. Ditos contidos quedan enunciados como se reflicte a continuación:

- Continuación do traballo sobre os cambios de posición.
- Dobres cordas e acordes de tres e catro notas.
- Desenvolvemento da velocidade.
- Perfeccionamento de todas as arcadas.
- Harmónicos naturais e artificiais.
- Traballo da polifonía nos instrumentos de corda.
- A calidade sonora: Cantabile e afinación.
- Fraseo e a súa adecuación aos diferentes estilos.
- Afondamento no estudo da dinámica, da precisión na realización das diferentes indicacións que a ela se refiren e do equilibrio dos niveis e calidades de son resultantes.
- Iniciación á interpretación da música contemporánea e ao coñecemento das súas grafías e dos efectos.
- Adestramento permanente e progresivo da memoria.
- Práctica da lectura á vista.
- Audicións comparadas de grandes intérpretes para analizar de xeito crítico as características das súas diferentes versións.
- Práctica de conxunto.

A continuación propónse unha secuencialización de obxectivos, contidos e criterios de avaliación desglosados en cada un dos seis cursos de grao profesional para a especialidade de violín.

8.2.1 - GRAO PROFESIONAL - CURSO PRIMEIRO

OBXECTIVOS

- Adquirir hábitos de estudo que permitan desenvolver as capacidades técnico - artísticas, aplicando progresivamente e con autonomía os coñecementos musicais; valorando o propio rendemento e o tempo empregado no estudo.
- Desenvolver progresivamente a técnica do instrumento, tanto do arco como da man esquerda.
- Controlar permanentemente a afinación e perfeccionar a calidade do son.
- Interpretar un repertorio solista e de conxunto que inclúa obras representativas de diferentes épocas e estilos, dunha dificultade adecuada ao nivel.
- Adquirir a experiencia necesaria para actuar en público como solista e en conxunto, fomentando a memorización do repertorio.
- Desenvolver a capacidade da lectura a primeira vista.
- Fomentar o hábito de escoitar música para adquirir progresivamente criterios interpretativos.

CONTIDOS

- Continuación do traballo sobre os cambios de posición, avanzando cara a tódolos tipos e posibilidades de rexistro.
- Control e perfeccionamento da afinación.
- Continuar o desenvolvemento de criterios de calidade do son, tendo en conta tanto peso, velocidade e punto de contacto. Amplitude, flexibilidade e nitidez do son.
- Traballo sobre o fraseo tendo en conta os diferentes estilos, así como aspectos de dinámica e agónica.
- Continuar o traballo do vibrato. Desenvolver variantes de velocidade. Coñecer e traballar diferentes tipos de vibrato vinculado ao desenvolvemento dun fraseo expresivo.
- Desenvolver a velocidade a través de exercicios de mecanismo, escalas, estudos de trinos, etc.
- Traballar escalas e arpexos en 2 e 3 oitavas abordando as posicións superiores á 3ª.
- Estudo das dobres cordas en escalas, exercicios e estudos.
- Iniciación aos acordes de tres e catro notas.
- Continuación do traballo con golpes de arco á corda, e inicio dos saltados prestando atención ao peso, velocidade e punto de contacto.
- Continuación do adestramento da memoria.
- Continuación do desenvolvemento e habilidade da lectura a primeira vista.
- Audicións comparadas de obras, barrocas, clásicas e románticas con diferentes intérpretes para analizar de xeito crítico as características doutras versións.

CONTIDOS MÍNIMOS ESIXIBLES

- Durante o curso o alumno deberá aprender polo menos: escalas en tres oitavas cos seus respectivos arpexos, estudos que traballen diferentes aspectos e entre catro e seis obras: pezas, movementos de Concertos, Concertinos, Temas con Variacións, Sonatinas, Sonatas, etc. Enténdese por obra, cada un dos movementos de concerto. Estas obras forman parte da bibliografía recomendada.
- Durante o curso realizarase polo menos unha audición en cada avaliación.
- A non realización dos contidos elementais a través da metodoloxía aplicada polo profesor, será motivo da non superación do curso.
- Queda a criterio do profesor ou nivel técnico, musical e interpretativo que debe acadar cada alumno para superar o curso correspondente.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

- Coñecer de forma xeral o instrumento e o arco: partes, historia e mantemento. Saber afinalo.
- Mostrar unha autonomía progresivamente maior na resolución de problemas técnicos e interpretativos propios do seu curso.
- Mostrar un grado de asimilación de conceptos técnicos, tanto de brazo dereito: suxeición, conducción, golpes de arco á corda e desenvolvemento dos saltados, acordes, etc.; da man esquerda: articulación, cambios de posición, vibrato, desenvolvemento das dobres cordas, etc.; así como a coordinación de ambos brazos.
- Ter unha posición adecuada que lle permita ademais da correcta colocación do instrumento, tocar con comodidade, liberdade e seguridade.
- Tocar escalas en dúas e tres oitavas, arpexos e dobres cordas.
- Interpretar un repertorio que inclúa estudos e pezas para solista ou con acompañamento de piano, empregando a técnica adquirida.
- Memorizar a maior parte posible do repertorio, e interpretar obras de memoria en público.
- Mostrar en cada clase a capacidade de aprendizaxe progresiva e os hábitos de estudo adquiridos.
- Tocar exercicios de lectura a vista conforme aos niveis propios ao curso.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

CON REFERENCIA AOS CONTIDOS MÍNIMOS

- Avalíase a musicalidade, a destreza técnica para a interpretación violinística combinada coa sensibilidade e bo gusto para a execución.
- Calidade de vibrato.
- Dirección da música e interpretación da agónica.
- Execución das obras de memoria.
- Posta en escena: control interior do estado nervioso.

METODOLOXÍA / BIBLIOGRAFÍA ORIENTATIVA

Non existe unha única selección de materiais, se non que estes se adecuarán a cada alumno. Introducíranse, en maior ou menor velocidade e dificultade, segundo o desenvolvemento do alumno.

TÉCNICA:

Sistema de Escalas	Grigorian
Sistema de Escalas	C. Flesch
Cambios de posicións. Op. 8	O. Sévcik
Escola Técnica da man esquerda	Schradieck
Dobres cordas. Op.50	Bloch

ESTUDOS:

“26 estudos de cambios de posicións”	Curci
Estudos de dobres cordas	Polo
“60 Estudos” Op.45	Wolffahrt
“36 Estudos” Op.20	Kayser
Estudos especiais	Mazas

OBRAS:

Concertos para violín	A. Vivaldi
Sonatas para violín e piano nº 4 e 5	F. J. Haydn
Serenata	Toselli
Adagio	Albinoni
Dúos para violíns de Mozart, Pleyel, Dancla, Haydn, etc.	
Sonatas para violín e baixo continuo de Corelli, Vivaldi, Telemann, Haendel, etc.	
Concertos e concertinos de Seitz, Accolay, Huber, Portnoff, Rieding, etc.	

CRITERIOS DE RECUPERACIÓN

No caso de perda da avaliación continua, ou nos casos nos que o profesor o crea conveniente, o alumno deberá interpretar en exame como avaliación alternativa de cada trimestre ou do curso total:

Cada trimestre un mínimo de:

- Dúas obras diferentes (pode incluír algún estudo), con acompañamento de piano no caso de que así o requiran.
- Un exercicio de lectura a primeira vista.

Curso completo:

- a. Tres obras completas diferentes (poden incluír un estudo), con acompañamento de piano no caso de que así o requiran.
- b. Un exercicio de lectura a primeira vista.

Para a realización adecuada destas probas ou audicións, as obras deben posuír o nivel apropiado ao curso en cuestión, e reflectir no seu contido aspectos importantes e diversos dos obxectivos que se perseguen en devandito curso. Estas obras deben ser interpretadas con solvencia musical.

8.2.2 - GRAO PROFESIONAL - CURSO SEGUNDO

OBXECTIVOS

- Adquirir hábitos de estudo que permitan desenvolver as capacidades técnico - artísticas, aplicando progresivamente e con autonomía os coñecementos musicais; valorando o propio rendemento e o tempo empregado no estudo.
- Desenvolver progresivamente a técnica do instrumento, tanto do arco como da man esquerda.
- Controlar permanentemente a afinación. E Perfeccionar a calidade do son.
- Interpretar un repertorio solista e de conxunto que inclúa obras representativas de diferentes épocas e estilos, dunha dificultade adecuada ao nivel.
- Adquirir a experiencia necesaria para actuar en público como solista e en conxunto, fomentando a memorización do repertorio.
- Desenvolver a capacidade da lectura a primeira vista.
- Fomentar o hábito de escoitar música para adquirir progresivamente criterios interpretativos.

CONTIDOS

- Continuación do traballo sobre os cambios de posición, avanzando cara a todos os tipos e posibilidades de rexistro.
- Control e perfeccionamento da afinación.
- Continuar o desenvolvemento de criterios de calidade do son, tendo en conta tanto peso, velocidade e punto de contacto. Amplitude, flexibilidade e nitidez do son.
- Traballo sobre o fraseo tendo en conta os diferentes estilos, así como aspectos de dinámica e agónica.

- Continuar o traballo do vibrato. Desenvolvemento de variantes de velocidade. Coñecemento e traballo de diferentes tipos de vibrato vinculado ao desenvolvemento dun fraseo expresivo.
- Desenvolvemento da velocidade a través de exercicios de mecanismo, escalas, estudos de trinos, etc.
- Traballo de escalas e arpexos en 2 e 3 oitavas abordando as posicións superiores á 3ª.
- Estudo das dobres cordas en escalas, exercicios e estudos.
- Iniciación aos acordes de tres e catro notas.
- Continuación do traballo con golpes de arco á corda, e inicio dos saltados, prestando atención ao peso, velocidade e punto de contacto.
- Continuación do adestramento da memoria.
- Continuación do desenvolvemento e habilidade da lectura a primeira vista.
- Audicións comparadas de obras, barrocas, clásicas e románticas con diferentes intérpretes para analizar de xeito crítico as características doutras versións.

CONTIDOS MÍNIMOS ESIXIBLES

- Durante o curso o alumno deberá aprender polo menos: escalas en tres oitavas cos seus respectivos arpexos con diferentes patróns rítmicos e ligaduras; estudos que traballen diferentes aspectos e entre catro e seis obras: pezas, movementos de Concertos, Concertinos, Temas con Variacións, Sonatinas, Sonatas, etc. Enténdese por obra, cada un dos movementos de concerto. Estas obras forman parte da bibliografía recomendada.
- Durante o curso realizarase polo menos unha audición en cada avaliación.
- A non realización dos contidos elementais a través da metodoloxía aplicada polo profesor, será motivo da non superación do curso.
- Queda a criterio do profesor ou nivel técnico, musical e interpretativo que debe acadar cada alumno para superar o curso correspondente.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

- Coñecer de forma xeral o instrumento e o arco: partes, historia e mantemento. Saber afinalo.
- Mostrar unha autonomía progresivamente maior na resolución de problemas técnicos e interpretativos propios do seu curso.
- Mostrar un grado de asimilación de conceptos técnicos, tanto de brazo dereito: suxeición, conducción, golpes de arco á corda e desenvolvemento dos saltados, acordes, etc.; da man esquerda: articulación, cambios de posición, vibrato, desenvolvemento das dobres cordas, etc.; así como a coordinación de ambos brazos.
- Ter unha posición adecuada que lle permita ademais da correcta colocación do instrumento, tocar con comodidade, liberdade e seguridade.
- Tocar escalas en dúas e tres oitavas, arpexos e dobres cordas.

- Interpretar un repertorio que inclúa estudos e pezas para solista ou con acompañamento de piano, empregando a técnica adquirida.
- Memorizar a maior parte posible do repertorio, e interpretar obras de memoria en público.
- Mostrar en cada clase a capacidade de aprendizaxe progresiva e os hábitos de estudo adquiridos.
- Tocar exercicios de lectura a vista conforme aos niveis propios ao curso.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

CON REFERENCIA AOS CONTIDOS MÍNIMOS

- Avalíase a musicalidade, a destreza técnica para a interpretación violinística combinada coa sensibilidade e bo gusto para a execución.
- Calidade de vibrato.
- Dirección da música e interpretación da agónica.
- Execución das obras de memoria.
- Posta en escena: control interior do estado nervioso.

METODOLOXÍA / BIBLIOGRAFÍA ORIENTATIVA

Non existe unha única selección de materiais, se non que estes se adecuarán a cada alumno. Introducíranse, en maior ou menor velocidade e dificultade, segundo o desenvolvemento do alumno.

TÉCNICA:

Sistema de Escalas	Grigorian
Sistema de Escalas	C. Flesch
Cambios de posicións. Op. 8	O. Sévcik
Escola Técnica da man esquerda	Schradieck
Dobres cordas. Op.50	Bloch

ESTUDOS:

“26 estudos de cambios de posicións”	Curci
Estudos de dobres cordas	Polo
“60 Estudos” Op.45	Wolffahrt
“36 Estudos” Op.20	Kayser
Estudos especiais e brillantes	Mazas
36 Estudos	Fiorillo
42 Estudos	Kreutzer

OBRAS:

Sonatas para violín e piano F. J. Haydn
Serenata Toselli
Adagio Albinoni
12 Fantasías Telemann
Solos de Concerto nº 1 e 2 Ch. Dancla
Dúos para violíns de Mozart, Pleyel, Dancla, Haydn, etc.
Sonatas para violín e baixo continuo de Corelli, Vivaldi, Telemann, Tartini, Leclair, Haendel, etc.
Concertos de Vivaldi, Tartini, Nardini, Bach, etc.
Concertos e concertinos de Seitz, Accolay, Huber, Portnoff, Rieding, etc.

CRITERIOS DE RECUPERACIÓN

No caso de perda da avaliación continua, ou nos casos nos que o profesor o crea conveniente, o alumno deberá interpretar en exame como avaliación alternativa de cada trimestre ou do curso total:

Cada trimestre un mínimo de:

- Dúas obras diferentes (pode incluír algún estudo), con acompañamento de piano no caso de que así o requiran.
- Un exercicio de lectura a primeira vista.

Curso completo:

- Tres obras completas diferentes (poden incluír un estudo), con acompañamento de piano no caso de que así o requiran.
- Un exercicio de lectura a primeira vista.

Para a realización adecuada destas probas ou audicións, as obras deben posuír o nivel apropiado ao curso en cuestión, e reflectir no seu contido aspectos importantes e diversos dos obxectivos que se perseguen en devandito curso. Estas obras deben ser interpretadas con solvencia musical.

8.2.3 - GRAO PROFESIONAL - CURSO TERCEIRO

OBXECTIVOS

- Manter hábitos de estudo que permitan desenvolver as capacidades técnico - artísticas, aplicando progresivamente e con autonomía os coñecementos musicais; valorando o propio rendemento e o tempo empregado no estudo.
- Continuar o desenvolvemento progresivo da técnica do instrumento, tanto do arco como da man esquerda.
- Controlar permanentemente a afinación.
- Perfeccionar continuamente a calidade do son.
- Interpretar un repertorio solista e de conxunto que inclúa obras representativas de diferentes épocas e estilos, dunha dificultade adecuada ao nivel.
- Aplicar progresivamente os coñecementos harmónicos, formais e históricos, en aras dunha interpretación artística de calidade.
- Adquirir o autocontrol necesario a través da experiencia de actuar en público como solista e en conxunto, fomentando a memorización do repertorio.
- Desenvolver a capacidade da lectura a primeira vista.
- Fomentar o hábito de escoitar música para adquirir progresivamente criterios interpretativos.

CONTIDOS

- Traballo sobre a calidade do son, tendo en conta tanto o peso, velocidade e punto de contacto, así como con diferentes tipos e velocidade de vibrato, vinculado todo iso ao desenvolvemento dun fraseo expresivo.
- Escalas en posición fixa, sobre unha corda, en tres oitavas, cromáticas, etc. arpexos, escalas en dobres cordas: terceiras, sextas e oitavas.
- Continuación do traballo dos acordes de tres e catro notas.
- Harmónicos naturais e artificiais.
- Aplicación de diferentes patróns rítmicos, articulacións e diferentes golpes de arco.
- Dominio técnico dos golpes de arco á corda e saltados.
- Continuación do perfeccionamento da afinación.
- Traballo sobre o fraseo tendo en conta os diferentes estilos, a harmonía, a agónica e a dinámica.
- Continuación do adestramento da memoria e lectura a primeira vista.
- Audicións comparadas de obras, barrocas, clásicas, románticas, nacionalistas, etc., con diferentes intérpretes para analizar de xeito crítico as características das súas diferentes versións.

CONTIDOS MÍNIMOS ESIXIBLES

- Durante o curso o alumno deberá aprender polo menos: escalas en tres oitavas cos seus respectivos arpexos e con distintos patróns rítmicos e ligaduras e traballándoa en dobres cordas, incluíndo escalas en oitava no ámbito dunha oitava; estudos

que traballen diferentes aspectos e entre catro e seis obras: pezas, movementos de Concertos, Concertinos, Temas con Variacións, Sonatinas, Sonatas, etc. Enténdese por obra, cada un dos movementos de concerto. Estas obras forman parte da bibliografía recomendada.

- Durante o curso realizarase polo menos unha audición en cada avaliación.
- A non realización dos contidos elementais a través da metodoloxía aplicada polo profesor, será motivo da non superación do curso.
- Queda a criterio do profesor ou nivel técnico, musical e interpretativo que debe acadar cada alumno para superar o curso correspondente.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

- Mostrar unha autonomía progresivamente maior na resolución de problemas técnicos e interpretativos propios do seu curso.
- Mostrar un grado de asimilación de conceptos técnicos, tanto de brazo dereito: suxeición, conducción, golpes de arco á corda e desenvolvemento dos saltados, acordes, etc.; da man esquerda: articulación, cambios de posición, vibrato, desenvolvemento das dobres cordas, etc.; así como a coordinación de ambos brazos.
- Tocar escalas en tres oitavas, arpexos e dobres cordas das mesmas.
- Saber empregar o vibrato con variedade e bo gusto en estudos e obras.
- Demostrar sensibilidade na afinación e na calidade do son.
- Interpretar un repertorio que inclúa estudos e obras para solista ou con acompañamento de piano, empregando a técnica e os criterios estéticos adquiridos.
- Memorizar a práctica totalidade do repertorio, e interpretar pezas de memoria en público.
- Mostrar en cada clase a capacidade de aprendizaxe progresiva e os hábitos de estudo adquiridos.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

CON REFERENCIA AOS CONTIDOS MÍNIMOS

- Avalíase a musicalidade, a destreza técnica para a interpretación violinística combinada coa sensibilidade e bo gusto para a execución.
- Calidade de vibrato.
- Dirección da música e interpretación da agónica.
- Execución das obras de memoria.
- Posta en escena: control interior do estado nervioso.

METODOLOXÍA / BIBLIOGRAFÍA ORIENTATIVA

Non existe unha única selección de materiais, se non que estes se adecuarán a cada alumno. Introducíranse, en maior ou menor velocidade e dificultade, segundo o desenvolvemento do alumno.

TÉCNICA:

Sistema de Escalas	Grigorian
Sistema de Escalas	C. Flesch
Cambios de posicións. Op. 8	O. Sévcik
Mecanismo do arco, op. 2	O. Sévcik
Escola Técnica da man esquerda	Schradieck
Dobres cordas. Op.50	Bloch

ESTUDOS:

Estudos de dobres cordas	Polo
“36 Estudos” Op.20	Kayser
Estudos brillantes	Mazas
36 Estudos	Fiorillo
42 Estudos	Kreutzer

OBRAS BARROCAS:

12 Fantasías	Telemann
Concertos de Vivaldi, Tartini, Nardini, Bach, etc.	
Concertos e concertinos de Seitz, Accolay, Huber, Pornoff, Rieding, etc.	

OBRAS CLÁSICAS:

Sonatas para violín e piano	F. J. Haydn
Sonatas para violín e piano	W. A. Mozart
Dúos para violíns de Mozart, Pleyel, Dancla, Haydn, etc.	

OBRAS ROMÁNTICAS:

Sonatinas, Op. 137	F. Schubert
--------------------------	-------------

OBRAS ESPAÑOLAS:

Romanza	E. Granados
Playera	P. Sarasate

CRITERIOS DE RECUPERACIÓN

No caso de perda da avaliación continua, ou nos casos nos que o profesor o crea conveniente, o alumno deberá interpretar en exame como avaliación alternativa de cada trimestre ou do curso total:

Cada trimestre un mínimo de:

- a. Dúas obras diferentes (pode incluír algún estudo), con acompañamento de piano no caso de que así o requiran.
- b. Un exercicio de lectura a primeira vista.

Curso completo:

- a. Tres obras completas diferentes (poden incluír un estudo), con acompañamento de piano no caso de que así o requiran.
- b. Un exercicio de lectura a primeira vista.

Para a realización adecuada destas probas ou audicións, as obras deben posuír o nivel apropiado ao curso en cuestión, e reflectir no seu contido aspectos importantes e diversos dos obxectivos que se perseguen en devandito curso. Estas obras deben ser interpretadas con solvencia musical.

8.2.4 - GRAO PROFESIONAL - CURSO CUARTO

OBXECTIVOS

- Manter hábitos de estudo que permitan desenvolver as capacidades técnico - artísticas, aplicando progresivamente e con autonomía os coñecementos musicais; valorando o propio rendemento e o tempo empregado no estudo.
- Continuar o desenvolvemento progresivo da técnica do instrumento, tanto do arco como da man esquerda.
- Controlar permanentemente a afinación.
- Perfeccionar continuamente a calidade do son.
- Interpretar un repertorio solista e de conxunto que inclúa obras representativas de diferentes épocas e estilos, dunha dificultade adecuada ao nivel.
- Aplicar progresivamente os coñecementos harmónicos, formais e históricos, en aras dunha interpretación artística de calidade.
- Adquirir o autocontrol necesario a través da experiencia de actuar en público como solista e en conxunto, fomentando a memorización do repertorio.
- Desenvolver a capacidade da lectura a primeira vista.
- Fomentar o hábito de escoitar música para adquirir progresivamente criterios interpretativos.

CONTIDOS

- Traballo sobre a calidade do son, tendo en conta tanto o peso, velocidade e punto de contacto, así como con diferentes tipos e velocidade de vibrato, vinculado todo iso ao desenvolvemento dun fraseo expresivo.
- Escalas en posición fixa, sobre unha corda, en tres oitavas, cromáticas, etc.
- arpexos, escalas en dobres cordas: terceiras, sextas e oitavas.
- Continuar o traballo dos acordes de tres e catro notas.
- Harmónicos naturais e artificiais.
- Aplicación de diferentes patróns rítmicos, articulacións e diferentes golpes de arco.
- Dominio técnico dos golpes de arco á corda e saltados.
- Continuar perfeccionando a afinación.
- Traballo sobre o fraseo tendo en conta os diferentes estilos, a harmonía, a agónica e a dinámica.
- Continuación do adestramento da memoria e lectura a primeira vista.
- Audicións comparadas de obras, barrocas, clásicas, románticas, nacionalistas, etc., con diferentes intérpretes para analizar de xeito crítico as características das súas diferentes versións.
-

CONTIDOS MÍNIMOS ESIXIBLES

- Durante o curso o alumno deberá aprender polo menos: escalas en tres oitavas cos seus respectivos arpexos e con distintos patróns rítmicos e ligaduras; estudos que traballen diferentes aspectos e entre catro e seis obras: pezas, movementos de Concertos, Concertinos, Temas con Variacións, Sonatinas, Sonatas, etc. Enténdese por obra, cada un dos movementos de concerto. Estas obras forman parte da bibliografía recomendada.
- Durante o curso realizarase polo menos unha audición en cada avaliación.
- A non realización dos contidos elementais a través da metodoloxía aplicada polo profesor, será motivo da non superación do curso.
- Queda a criterio do profesor ou nivel técnico, musical e interpretativo que debe acadar cada alumno para superar o curso correspondente.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

- Mostrar unha autonomía progresivamente maior na resolución de problemas técnicos e interpretativos propios do seu curso.
- Mostrar un grado de asimilación de conceptos técnicos, tanto de brazo dereito: suxeición, conducción, golpes de arco á corda e desenvolvemento dos saltados, acordes, etc.; da man esquerda: articulación, cambios de posición, vibrato, desenvolvemento das dobres cordas, etc.; así como a coordinación de ambos brazos.
- Tocar escalas en tres oitavas, arpexos e dobres cordas das mesmas.
- Saber empregar o vibrato con variedade e bo gusto en estudos e obras.
- Demostrar sensibilidade na afinación e na calidade do son.

- Interpretar un repertorio que inclúa estudos e obras para solista ou con acompañamento de piano, empregando a técnica e os criterios estéticos adquiridos.
- Memorizar a práctica totalidade do repertorio, e interpretar pezas de memoria en público.
- Mostrar en cada clase a capacidade de aprendizaxe progresiva e os hábitos de estudo adquiridos.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

CON REFERENCIA AOS CONTIDOS MÍNIMOS

- Avalíase a musicalidade, a destreza técnica para a interpretación violinística combinada coa sensibilidade e bo gusto para a execución.
- Calidade de vibrato.
- Dirección da música e interpretación da agónica.
- Execución das obras de memoria.
- Posta en escena: control interior do estado nervioso.

METODOLOXÍA / BIBLIOGRAFÍA ORIENTATIVA

Non existe unha única selección de materiais, se non que estes se adecuarán a cada alumno. Introducíranse, en maior ou menor velocidade e dificultade, segundo o desenvolvemento do alumno.

TÉCNICA:

Sistema de Escalas	Grigorian
Sistema de Escalas	C. Flesch
Cambios de posicións. Op. 8	O. Sévcik
Mecanismo do arco, op. 2	O. Sévcik
Escola Técnica da man esquerda	Schradieck

ESTUDOS:

Estudos brillantes	Mazas
36 Estudos	Fiorillo
42 Estudos	Kreutzer
24 Caprichos	P. Rode

OBRAS BARROCAS:

12 Fantasías	Telemann
Concertos para violín	J. S. Bach

Sonatas para violín e continuo de autores como Vivaldi, Tartini, Nardini, Leclair, Telemann,...

OBRAS CLÁSICAS:

Sonatas para violín e piano F. J. Haydn

Sonatas para violín e piano W. A. Mozart

Concertos para violín F. J. Haydn

Dúos para violíns de Mozart, Pleyel, Dancla, Haydn, etc.

OBRAS ROMÁNTICAS:

Sonatinas, Op. 137 *F. Schubert*

Concertinos nº 2 e 3 J. B. Accolay

Pezas para violín e piano Ch. de Beriot

Concertos de autores como Viotti, Rode, Kreutzer, Spohr, Beriot, etc.

OBRAS ESPAÑOLAS:

Sonata E. Granados

Playera P. Sarasate

Malagueña P. Sarasate

CRITERIOS DE RECUPERACIÓN

No caso de perda da avaliación continua, ou nos casos nos que o profesor o crea conveniente, o alumno deberá interpretar en exame como avaliación alternativa de cada trimestre ou do curso total:

Cada trimestre un mínimo de:

a. Dúas obras diferentes (pode incluír algún estudo), con acompañamento de piano no caso de que así o requiran.

b. Un exercicio de lectura a primeira vista.

Curso completo:

a. Tres obras completas diferentes (poden incluír un estudo), con acompañamento de piano no caso de que así o requiran.

b. Un exercicio de lectura a primeira vista.

8.2.5 - GRAO PROFESIONAL - CURSO QUINTO

OBXECTIVOS

- Profundizar no desenvolvemento técnico - artístico do instrumento.
- Controlar permanentemente a afinación e perfeccionar a calidade sonora.
- Interpretar un repertorio solista e de conxunto que inclúa obras de diferentes épocas e estilos, incluíndo repertorio contemporáneo.
- Aplicar progresivamente os coñecementos harmónicos, formais e históricos, en aras dunha interpretación artística de calidade.
- Manter hábitos de estudo que desenvolvan as capacidades técnico - artísticas, e mostrar autonomía da resolución de problemas técnicos e musicais.
- Adquirir o autocontrol necesario a través da experiencia de actuar en público como solista e en conxunto, fomentando a memorización do repertorio.
- Desenvolver a capacidade da lectura a primeira vista e a improvisación.
- Formar unha cultura musical e establecer conceptos estéticos que permitan desenvolver e fundamentar os propios criterios interpretativos adquirindo o hábito de escoitar música.

CONTIDOS

- Traballo sobre a calidade do son, tendo en conta tanto o peso, velocidade e punto de contacto, así como con diferentes tipos e velocidade de vibrato, vinculado todo iso ao desenvolvemento dun fraseo expresivo.
- Escalas e arpexos en posición fixa, sobre unha corda, en tres oitavas, cromáticas, etc.
- Escalas en dobres cordas: 3ª, 4ª, 5ª, 6ª e 8ª.
- Continuar o traballo dos acordes de tres e catro notas.
- Exercicios e estudos con harmónicos naturais e artificiais.
- Aplicación de diferentes patróns rítmicos, articulacións e diferentes golpes de arco tanto á corda como saltados.
- Traballo sobre o fraseo tendo en conta os diferentes estilos, a harmonía, a agónica e a dinámica.
- Continuación do adestramento da memoria e lectura a primeira vista.
- Audicións comparadas de obras de todas as épocas, de diferentes intérpretes para analizar de xeito crítico as características das diferentes versións.

CONTIDOS MÍNIMOS ESIXIBLES

- Durante o curso o alumno deberá aprender polo menos: escalas en tres oitavas cos seus respectivos arpexos e con distintos patróns rítmicos e ligaduras; estudos que traballen diferentes aspectos e entre catro e seis obras: pezas, movementos de Concertos, Concertinos, Temas con Variacións, Sonatinas, Sonatas, etc. Enténdese por obra, cada un dos movementos de concerto. Polo menos débese

incluír un 1º ou un 2º-3º mov. dun concerto. Estas obras forman parte da bibliografía recomendada.

- Durante o curso realizarase polo menos unha audición en cada avaliación.
- A non realización dos contidos elementais a través da metodoloxía aplicada polo profesor, será motivo da non superación do curso.
- Queda a criterio do profesor ou nivel técnico, musical e interpretativo que debe acadar cada alumno para superar o curso correspondente.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

- Mostrar unha autonomía progresivamente maior na resolución de problemas técnicos e interpretativos propios do seu curso.
- Mostrar un grado de asimilación de conceptos técnicos, tanto de brazo dereito: suxeición, conducción, golpes de arco á corda e desenvolvemento dos saltados, acordes, etc.; da man esquerda: articulación, cambios de posición, vibrato, desenvolvemento das dobres cordas, etc.; así como a coordinación de ambos brazos.
- Tocar escalas en tres oitavas, arpexos e dobres cordas das mesmas.
- Saber empregar o vibrato con variedade e bo gusto en estudos e obras.
- Demostrar sensibilidade na afinación e na calidade do son.
- Interpretar un repertorio que inclúa estudos e obras para solista ou con acompañamento de piano, empregando a técnica e os criterios estéticos adquiridos.
- Memorizar a práctica totalidade do repertorio, e interpretar pezas de memoria en público.
- Mostrar en cada clase a capacidade de aprendizaxe progresiva e os hábitos de estudo adquiridos.
- Tocar exercicios de lectura a vista conforme aos niveis propios ao curso.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

CON REFERENCIA AOS CONTIDOS MÍNIMOS

- Avalíase a musicalidade, a destreza técnica para a interpretación violinística combinada coa sensibilidade e bo gusto para a execución.
- Calidade de vibrato.
- Dirección da música e interpretación da agónica.
- Execución das obras de memoria.
- Posta en escena: control interior do estado nervioso.

METODOLOXÍA / BIBLIOGRAFÍA ORIENTATIVA

Non existe unha única selección de materiais, se non que estes se adecuarán a cada alumno. Introducíranse, en maior ou menor velocidade e dificultade, segundo o desenvolvemento do alumno.

TÉCNICA:

Sistema de Escalas	Grigorian
Sistema de Escalas	C. Flesch
Cambios de posicións. Op. 8	O. Sévcik
Mecanismo do arco, op. 2	O. Sévcik
Escola Técnica da man esquerda	Schradieck

ESTUDOS:

Estudos brillantes	Mazas
36 Estudos	Fiorillo
42 Estudos	Kreutzer
24 Caprichos	P. Rode
24 Estudos, Op. 35	Dont

OBRAS BARROCAS:

12 Fantasías (pref. Nº 1 a nº 6)	Telemann
Concertos para violín	J. S. Bach
Sonatas e partitas para violín só	J. S. Bach
Sonatas para violín e continuo de autores como Vivaldi, Tartini, Nardini, Leclair, Telemann,...	

OBRAS CLÁSICAS:

Sonatas para violín e piano	W. A. Mozart
Romanzas en Fa M. e Sol M	L. van Beethoven
Concertos para violín	F. J. Haydn

OBRAS ROMÁNTICAS:

Sonatinas, Op. 137	F. Schubert
Lenda.....	Wieniawski
Concertos de autores como Viotti, Rode, Kreutzer, Spohr, Beriot, etc.	

OBRAS ESPAÑOLAS:

Tango	Albéniz-Kreisler
Suite popular española	M. de Falla
Danza de “La vida breve”	M. de Falla
Sonata	E. Granados
Malagueña, Introducción y Tarantela,...	P. Sarasate

Obras varias M. Quiroga

CRITERIOS DE RECUPERACIÓN

No caso de perda da avaliación continua, ou nos casos nos que o profesor o crea conveniente, o alumno deberá interpretar en exame como avaliación alternativa de cada trimestre ou do curso total:

Cada trimestre un mínimo de:

- a. Dúas obras diferentes (pode incluír algún estudo), con acompañamento de piano no caso de que así o requiran.
- b. Un exercicio de lectura a primeira vista.

Curso completo:

- a. Tres obras completas diferentes (poden incluír un estudo), con acompañamento de piano no caso de que así o requiran.
- b. Un exercicio de lectura a primeira vista.

Para a realización adecuada destas probas ou audicións, as obras deben posuír o nivel apropiado ao curso en cuestión, e reflectir no seu contido aspectos importantes e diversos dos obxectivos que se perseguen en devandito curso. Estas obras deben ser interpretadas con solvencia musical.

8.2.6 - GRAO PROFESIONAL - CURSO SEXTO

“Neste curso deberanse escoller coidadosamente estudos e obras que puidesen ser parte do programa a presentar polo alumno á proba de acceso a Grado Superior”.

OBXECTIVOS

- Profundizar no desenvolvemento técnico - artístico do instrumento.
- Controlar permanentemente a afinación e perfeccionar a calidade sonora.
- Interpretar un repertorio solista e de conxunto que inclúa obras de diferentes épocas e estilos, incluíndo repertorio contemporáneo.
- Aplicar progresivamente os coñecementos harmónicos, formais e históricos, en aras dunha interpretación artística de calidade.
- Manter hábitos de estudo que desenvolvan as capacidades técnico - artísticas, e mostrar autonomía da resolución de problemas técnicos e musicais.

- Adquirir o autocontrol necesario a través da experiencia de actuar en público como solista e en conxunto, fomentando a memorización do repertorio.
- Desenvolver a capacidade da lectura a primeira vista e a improvisación.
- Formar unha cultura musical e establecer conceptos estéticos que permitan desenvolver e fundamentar os propios criterios interpretativos adquirindo o hábito de escoitar música.

CONTIDOS

- Traballo sobre a calidade do son, tendo en conta tanto o peso, velocidade e punto de contacto, así como con diferentes tipos e velocidade de vibrato, vinculado todo iso ao desenvolvemento dun fraseo expresivo.
- Escalas e arpexos en posición fixa, sobre unha corda, en tres oitavas, cromáticas, etc.
- Escalas en dobres cordas: 3ª, 4ª, 5ª, 6ª e 8ª.
- Continuar o traballo dos acordes de tres e catro notas.
- Exercicios e estudos con harmónicos naturais e artificiais.
- Aplicación de diferentes patróns rítmicos, articulacións e diferentes golpes de arco tanto á corda como saltados.
- Traballo sobre o fraseo tendo en conta os diferentes estilos, a harmonía, a agónica e a dinámica.
- Continuación do adestramento da memoria e lectura a primeira vista.
- Audicións comparadas de obras de todas as épocas, de diferentes intérpretes para analizar de xeito crítico as características das diferentes versións.

CONTIDOS MÍNIMOS ESIXIBLES

- Durante o curso o alumno deberá aprender polo menos: escalas en tres oitavas cos seus respectivos arpexos e con distintos patróns rítmicos e ligaduras; estudos que traballen diferentes aspectos e entre catro e seis obras: pezas, movementos de Concertos, Concertinos, Temas con Variacións, Sonatinas, Sonatas, etc. Enténdese por obra, cada un dos movementos de concerto. Polo menos débese incluír un 1º ou un 2º-3º mov. dun concerto. Estas obras forman parte da bibliografía recomendada.
- Durante o curso realizarase polo menos unha audición en cada avaliación.
- A non realización dos contidos elementais a través da metodoloxía aplicada polo profesor, será motivo da non superación do curso.
- Queda a criterio do profesor ou nivel técnico, musical e interpretativo que debe acadar cada alumno para superar o curso correspondente.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

- Mostrar unha autonomía progresivamente maior na resolución de problemas técnicos e interpretativos propios do seu curso.

- Mostrar un grado de asimilación de conceptos técnicos, tanto de brazo dereito: suxeición, condución, golpes de arco á corda e desenvolvemento dos saltados, acordes, etc.; da man esquerda: articulación, cambios de posición, vibrato, desenvolvemento das dobres cordas, etc.; así como a coordinación de ambos brazos.
- Tocar escalas en tres oitavas, arpexos e dobres cordas das mesmas.
- Saber empregar o vibrato con variedade e bo gusto en estudos e obras.
- Demostrar sensibilidade na afinación e na calidade do son.
- Interpretar un repertorio que inclúa estudos e obras para solista ou con acompañamento de piano, empregando a técnica e os criterios estéticos adquiridos.
- Memorizar a práctica totalidade do repertorio, e interpretar pezas de memoria en público.
- Mostrar en cada clase a capacidade de aprendizaxe progresiva e os hábitos de estudo adquiridos.
- Tocar exercicios de lectura a vista conforme aos niveis propios ao curso.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

CON REFERENCIA AOS CONTIDOS MÍNIMOS

- Avalíase a musicalidade, a destreza técnica para a interpretación violinística combinada coa sensibilidade e bo gusto para a execución.
- Calidade de vibrato.
- Dirección da música e interpretación da agóxica.
- Execución das obras de memoria.
- Posta en escena: control interior do estado nervioso.

METODOLOXÍA / BIBLIOGRAFÍA ORIENTATIVA

Non existe unha única selección de materiais, se non que estes se adecuarán a cada alumno. Introducíranse, en maior ou menor velocidade e dificultade, segundo o desenvolvemento do alumno.

TÉCNICA:

Sistema de Escalas	Grigorian
Sistema de Escalas	C. Flesch
Cambios de posicións. Op. 8	O. Sévcik
Mecanismo do arco, op. 2	O. Sévcik
Escola Técnica da man esquerda	Schradieck

ESTUDOS:

24 Estudos (Matinéas)	Gavinies
42 Estudos	Kreutzer
24 Caprichos	P. Rode
24 Estudos, Op. 35	Dont

CONCERTOS:

Concerto en Do Maior	F. J. Haydn
Concertos para violín, nº1 a nº 5	W. A. Mozart
Concertos de autores como Viotti, Rode, Kreutzer, Spohr, Beriot, etc.	

SONATAS:

Sonatas para violín e piano (nº 1 a nº 10)	L. van Beethoven
Sonatinas, Op. 137	F. Schubert
Sonata	E. Granados

VIOLÍN SÓ:

12 Fantasías (Nº 1 a nº 6)	Telemann
Sonatas e partitas para violín só	J. S. Bach
Sonata Op. 115	Prokofiev

PEZAS:

Romanzas en Fa M. e Sol M	L. van Beethoven
Chacona	Vitali
Suite popular española	M. de Falla
Danza de “La vida breve”	M. de Falla
Pezas varias de Wieniawski, Vieuxtemps, Ysaye, etc.	
Pezas varias (Malagueña, Romanza Andaluza, Introducción e Tarantela, ...) de Pablo de Sarasate	
Pezas varias de Manuel Quiroga	

CRITERIOS DE RECUPERACIÓN

No caso de perda da avaliación continua, ou nos casos nos que o profesor o crea conveniente, o alumno deberá interpretar en exame como avaliación alternativa de cada trimestre ou do curso total:

Cada trimestre un mínimo de:

a. Dúas obras diferentes (pode incluír algún estudo), con acompañamento de piano no caso de que así o requiran.

b. Un exercicio de lectura a primeira vista.

Curso completo:

a. Tres obras completas diferentes (poden incluír un estudo), con acompañamento de piano no caso de que así o requiran.

b. Un exercicio de lectura a primeira vista.

Para a realización adecuada destas probas ou audicións, as obras deben posuír o nivel apropiado ao curso en cuestión, e reflectir no seu contido aspectos importantes e diversos dos obxectivos que se perseguen en devandito curso. Estas obras deben ser interpretadas con solvencia musical.

Para a realización adecuada destas probas ou audicións, as obras deben posuír o nivel apropiado ao curso en cuestión, e reflectir no seu contido aspectos importantes e diversos dos obxectivos que se perseguen en devandito curso. Estas obras deben ser interpretadas con solvencia musical.

8.3.1 Procedementos e ferramentas de avaliación

Para poder levar a bo termo os distintos tipos de avaliación establecidos no apartado anterior, o profesor dispón de distintos procedementos ou ferramentas que deberá empregar (do xeito que considere oportuno para cada caso) á hora de determinar a consecución de obxectivos por parte dun alumno.

Non se pretende facer unha lista pechada, establécense nesta programación unha serie de procedementos que poderán ser ampliados polo profesor si este o considerase oportuno. Esta serie básica de “ferramentas” quedaría redactada como continua:

- Adaptación aos obxectivos e aos criterios de avaliación establecidos no currículo.
- Control periódico do grao de consecución dos obxectivos: realización de probas trimestrais, audicións, etc.
- Resultados expresados mediante a escala numérica de 1 a 10 sen decimais, considerándose positivas as cualificacións iguais ou superiores a 5 e negativas as inferiores a 5.
- Comunicación escrita do resultado da avaliación aos alumnos e aos pais dos alumnos menores de idade.
- Avaliación e cualificación final ao rematar o curso. No caso de obter unha cualificación inferior a 5, o profesor elaborará un informe no que se especificarán os obxectivos que non foron correctamente acadados, e proporanse unha serie de actividades de reforzo e mellora. Opcionalmente, o profesor poderá elaborar tamén un informe para aqueles alumnos que obtiveran cualificación superior a 5 co obxecto de deixar constancia do traballo a realizar durante os meses de verán por parte de dito alumnado.
- Os alumnos *que* obteñan unha cualificación inferior a 5 na avaliación final do mes de xuño, *terán dereito a unha convocatoria extraordinaria nos primeiros días do mes de setembro.*

Resumindo os procedementos de avaliación:

CÁNDO: De acordo co proxecto curricular do centro a avaliación será continua, na clase semanal horaria co alumno, así como nas tres audicións anuais (unha por trimestre) e as actividades complementarias cando éstas se produzan.

QUÉ: deberemos ter en conta os contidos técnicos (técnica), os contidos técnico-intepretativos (estudos) e os contidos propiamente interpretativos (obras).

QUEN: Os profesores que se establezan no proxecto curricular de centro ou o Departamento de Corda Friccionada.

É moi importante fomentar a **AUTOAVALIACIÓN do alumnado**. É mester que os alumnos participen no proceso do curso a través da autoavaliación, potenciando a autonomía e a autocrítica deles mesmos e con isto tamén a súa implicación responsable no proceso de aprendizaxe. Isto levaraos a crear elementos de elaboración de xuízos e criterios persoais sobre os distintos aspectos musicais ós que está a acceder, que lle permitirán crear a súa propia visión da música e do instrumento.

8.3.2 Criterios de cualificación

Nunha ensinanza artística e subxectiva como o é a musical non podemos establecer un parámetro de ponderación matemático para establecer as cualificacións trimestrais e finais. Sen embargo o profesorado é consciente da necesidade de puntuar dalgún xeito ó alumno para que tanto el como os seus titores se fagan unha idea da consecución ou non dos obxectivos establecidos para cada curso. Por iso queda a criterio de cada profesor as porcentaxes de cualificación que deben rexir para os contidos elementais de cada curso, debendo ter sempre en conta a avaliación de técnica de ambas mans, da musicalidade e aspectos interpretativos así como calquera outro criterio relevante como actitude ante actividades dentro e fora do conservatorio, comportamento nas aulas, integración nos conxuntos cos compañeiros, as audicións, as probas, a evolución semanal, etc.

Poderíamos resumir estes puntos a ter en conta en:

- Asistencia á clase e actitude fronte á materia.
- Os aspectos desde o punto de vista técnico: hábitos posturais, dixitación, velocidade, dinámicas, articulacións, cualidade do son, etc.
- Os aspectos desde o punto de vista musical: estilo, fraseo, métrica, ornamentación, etc.
- Memoria: este aspecto valorará a capacidade de memorización dos textos musicais e a capacidade de aplicación dos coñecementos teórico-prácticos adquiridos.
- Interpretación en público: O profesorado valorará a interpretación en público como solista do seu alumnado. Este aspecto cualificará o grao de profesionalidade, seguridade e control da situación, tanto nas audicións de aula como nas actividades complementarias e extraescolares.

Co fin de ponderar de xeito numérico os criterios anteriormente citados, establécense as seguintes porcentaxes de cualificación que se farán efectivas para a obtención das cualificacións trimestrais e final:

Técnica da man esquerda:

20% sobre o total

Articulación	20%
Cambios de posición	20%
Colocación	15%
Tensión/relaxación	20%
Vibrato	25%

Técnica da man dereita:

20% sobre o total

Agarre do arco	20%
Calidade do son	50%
Golpes de arco	30%

Musicalidade e aspectos interpretativos:

50% sobre o total

Ritmo	25%
Afinación	30%
Fraseo e dinámicas	25%
Adecuación ao estilo	20%

Outros criterios:

10% sobre o total

Actitude	20%
Evolución semanal	40%
Participación en recitais/audicións	20%
Probas trimestrais	20%

8.3.3 Criterios para a concesión de ampliación de matrícula

Para conceder a ampliación de matrícula é requisito que o alumno supere os obxectivos e contidos do curso no que está matriculado e o profesor considere que pode superar os do seguinte. Pese a poder realizar a ampliación de matrícula en calquera momento do curso académico, recoméndase non solicitar dita ampliación a partir do mes de febreiro ou marzo.

8.3.4 Medidas de recuperación

O alumno que teña pendente a materia de violín, terá que superar os mínimos esixibles do curso a recuperar, antes do comezo do segundo trimestre, quedando a criterio do profesor a súa superación. No caso de non acadar ditos mínimos, deberá facer un exame no mes de xuño.

Asimesmo, aquel alumnado que perda o dereito á avaliación continua deberá facer unha proba de características similares a aqueles que non superaran os mínimos esixibles, correspondendo esta a cada un dos trimestres ou á totalidade do curso en función do número de faltas acumuladas por parte do alumno.

8.3.5 Procedementos de recuperación ordinarios

No caso de perda da avaliación continua, ou nos casos nos que o profesor o crea conveniente, o alumno deberá interpretar en exame como avaliación alternativa de cada trimestre ou do curso total:

Cada trimestre un mínimo de:

- a. Dúas obras diferentes (pode incluír algún estudo), con acompañamento de piano no caso de que así o requiran.
- b. Un exercicio de lectura a primeira vista.

Curso completo:

- a. Tres obras completas diferentes (poden incluír un estudo), con acompañamento de piano no caso de que así o requiran.
- b. Un exercicio de lectura a primeira vista.

8.3.6 Probas extraordinarias de setembro

O alumnado que non supere o curso terá opción á súa completa recuperación nunha proba que se desenvolve a principios do mes de setembro é que é valorada polo seu profesor tutor. No mes de xuño o profesor emitirá un informe para o alumno do material que ten que presentar a dita proba, que será extraído do punto “criterios de recuperación” de cada curso e baseado na metodoloxía e bibliografía orientativa do curso do que se examina o alumno. Dende a entrada en vigor da L.O.E., o alumno ten a posibilidade dunha convocatoria no mes de setembro. Os contidos de dita convocatoria serán os mesmos que na convocatoria de xuño, sempre e cando o profesor non estime outras metas a acadar. As datas desta convocatoria son as que establecen as administracións competentes para tales efectos (como norma xeral será nos primeiros días do mes de setembro), sendo función do Conservatorio Profesional de Música a publicación de ditas datas coa suficiente antelación.

9 Procedementos de avaliación e seguimento da programación didáctica

Segundo recolle o Regulamento Orgánico dos conservatorios elementais e profesionais de música, publicado no DOG ao abeiro do Decreto 223/2010, do 30 de decembro, as programacións de cada departamento deben incluír *“os procedementos para que o departamento coordine, valore e revise o desenvolvemento e o resultado da súa programación didáctica”*.

É por isto, que dende esta especialidade, aportamos as seguintes medidas:

- Intercambio de opinións despois das audicións, de xeito que o profesorado poida aportar suxerencias e ideas sobre o avance de alumnos doutros/as compañeiros/as.
- Reunións de departamento: aproveitaranse para facer achegas, críticas, e cualquier tipo de aportación sobre o funcionamento no día a día das programacións.
- Unha vez rematado o curso e feita a avaliación final, farase unha valoración individual sobre o cumprimento da programación, e plantexaranse as modificacións que se consideren precisas.

Ademais, como puntos comúns para todos os departamentos, dende a Dirección do Conservatorio Profesional de Música de Ourense plantéxanse os seguintes procedementos así como unha táboa cos instrumentos que se poderán empregar para desenvolver ditos procedementos.

- Realización dunha enquisa entre o alumnado sobre o grao de satisfacción co programa da materia.
- Verificación do grao de cumprimento da programación.
- Análise dos resultados das avaliacións.
- Verificación da idoneidade dos instrumentos e procedementos de avaliación
- Verificación do grao de adecuación dos obxectivos e contidos ás características do centro e o contorno.
- Verificación do grado de adecuación da metodoloxía empregada e dos materiais e recursos didácticos.
- Valoración da idoneidade das actividades complementarias e extraescolares realizadas.

Instrumentos ou recursos para levar a cabo algún dos procedementos				
Respetouse a distribución temporal dos contidos por avaliacións.				
Aplicouse a metodoloxía didáctica programada.				
Tivéronse en conta os coñecementos e aprendizaxes básicos necesarios para superar a materia.				
Aplicáronse os procedementos de avaliación programados e axustáronse aos criterios de cualificación.				
Aplicáronse medidas de atención á diversidade aos alumnos que as requiriron.				
Leváronse a cabo as actividades de recuperación de materias pendentes de cursos anteriores.				
Leváronse a efecto medidas de reforzo educativo dirixidas aos alumnos que presentaban dificultades de aprendizaxe.				
Utilizáronse os materiais e recursos didácticos programados.				
Realizáronse as actividades complementarias e extraescolares programadas.				

10 Procedementos para realizar a avaliación interna do departamento

O Decreto 223/2010 anteriormente citado, reflicte nas súas primeiras liñas a necesidade de realizar avaliacións internas, por parte de cada centro, “*coa finalidade de garantir a calidade e promover a excelencia dos conservatorios*”. Deste xeito, no seu artigo 42, ao falar das programacións didácticas, sinala que todas deberán incluír “*os procedementos para realizar a avaliación interna do departamento*”.

De cara á esta avaliación interna teranse en conta os resultados obtidos ao remate do curso. Neste sentido, e partindo da flexibilidade da programación, cada un dos membros aportará as suxestións que crea precisas de cara á mellora na calidade do ensino.

ANEXOS

INSTRUCCIÓN E ORIENTACIÓN ESPECÍFICAS PARA A PROBA DE ACCESO A PRIMEIRO CURSO DE GRAO PROFESIONAL NA ESPECIALIDADE INSTRUMENTAL DE VIOLÍN

A Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, de educación establece no seu artigo 49 que para acceder ás ensinanzas profesionais de música será preciso superar unha proba específica de acceso, e que se poderá acceder igualmente a cada curso sen ter superados os anteriores sempre que, a través dunha proba, o aspirante demostre ter os coñecementos necesarios para cursar con aproveitamento as ensinanzas correspondentes. Cómpre, pois, desenvolver a normativa correspondente co fin de establecer criterios comúns nas probas de acceso para iniciar os estudos do primeiro curso do grao profesional ou para acceder a calquera outro curso deste grao, velando pola maior obxectividade na súa valoración.

As probas de acceso serán xulgadas por un tribunal constituído para tal efecto por profesores do centro designados pola dirección. Estas probas estrutúranse en dúas partes, a primeira de carácter práctico que avalía a interpretación instrumental, e a segunda que avalía os coñecementos teóricos e prácticos da linguaxe musical. O tribunal de acceso ao primeiro curso estará constituído por tres profesores do centro e nel figurarán polo menos un profesor de linguaxe musical e outro da especialidade instrumental correspondente. O profesorado que durante ese ano académico impartira clases ao alumnado candidato ás probas non poderá formar parte do tribunal, sempre e cando exista no centro outro profesor da mesma especialidade.

Unha vez dito isto lembramos que na proba específica instrumental, neste caso de violín, **teranse en conta polo tribunal os seguintes aspectos:**

- Correcta posición do corpo, do instrumento e da suxeición do arco.
- Produción e calidade do son: o peso, velocidade e punto de contacto axeitados para cada pasaxe das obras elixidas para a proba.
- Emprego dos golpes de arco básicos: detaché, martellé, spiccato, legato, etc.

- Bo grao de desenvolvemento dos movementos perpendiculares, horizontais e laterais dos dedos da man esquerda.
- Control permanente da afinación, escoita interna.
- Medida e ritmo constantes en toda a execución musical.
- Afinación e control de pasaxes de dobres cordas.
- Emprego de posicións distintas á primeira posición. Polo menos o alumno deberá ter bo control na 1ª, 2ª e 3ª posicións, así como realizar axeitadamente os cambios entre elas, ascendentes e descendentes.
- Emprego do vibrato de xeito elemental.
- Comprensión de estruturas formais como motivos, frases, etc. Así como elementos básicos de dinámica e agónica. Respiración.
- Grao de memorización das obras axeitado. Lembramos que obrigatoriamente unha das obras ou estudos executadas no exame deberá tocarse íntegramente de memoria. Valorarase moi positivamente a memorización do maior número de pezas posible.

REPERTORIO ORIENTATIVO PARA A PROBA DE ACCESO

Lembramos ós aspirantes á proba de acceso que deberán presentar á proba un estudo e dúas obras contrastantes en estilo. Poñemos a continuación unha listaxe orientativa de obras e estudos para a probar. Valerá calquera outra peza ou estudo que non estea aquí reflectido sempre que o nivel da mesma sea similar ás que aquí aparecen. Queda a criterio do tribunal decidir se o repertorio presentado polo aspirante é axeitado para o nivel requerido para o primeiro curso de grao profesional.

ESTUDOS:

50 estudos melódicos, op. 22	A. Curci
26 estudos de cambios de posicións	A. Curci
Estudos de dobres cordas	Polo
Estudos en 2ª e 3ª posición, op. 32, nº 2	H. Sitt
60 estudos, op. 45, libro II (a partir do nº 36)	F. Wohlfahrt

36 estudos, op. 20	Kayser
42 estudos para violín	R. Kreutzer
36 estudos	F. Fiorillo

OBRAS:

Concertos para violín	A. Vivaldi
Sonatas para violín e continuo	A. Corelli
Sonatas para violín e continuo	G. F. Haendel
Concertinos	F. Seitz
Concertino en La menor	J. B. Accolay
Concertino en Mi menor	L. Beer
Concertino en Re Maior “no estilo de Mozart”	H. Millies
Concertino	R. Ortman
Pequenas obras e pezas barrocas, clásicas ou románticas de varios autores que permitan mostrar ó aspirante que domina os aspectos antes listados e que sexan de nivel de 4º de grao elemental.	

Lembramos que as dúas obras escollidas deben de ser de **carácter contrastante** (*por exemplo lento-rápido, barroco-romántico, etc.*) e que no caso de tocar concertos poderase tocar o concerto completo (que será valorado positivamente) ou polo menos deberase interpretar o *primeiro movemento* ou o *segundo e terceiro*.

Lembramos tamén unha vez máis que polo menos unha das obras ou o estudo deberá ser interpretado íntegramente de **memoria**, valorando positivamente a interpretación completa do programa de memoria.

É **obrigatorio o acompañamento dun piano** cando as obras así o requiran, sendo responsabilidade do aspirante a consecución do pianista acompañante.

O tribunal poderá pedir ó aspirante que deixe de tocar en calquera momento da proba, sen que isto signifique que a proba está non superada.

A IMPORTANCIA DA AVALIACIÓN:

Procedementos de avaliación e criterios de cualificación

A información que subministra a avaliación debe de servir como punto de referencia para a actuación pedagóxica. Trátase de aplicar un sistema de avaliación continua e

correctora ó longo de todo o curso mediante a observación e seguemento dos avances e a evolución dos coñecementos do alumnado así como de efectuar unha valoración integradora co resto do profesorado das restantes materias que cursa éste. O profesor poderá convocar as probas específicas de control que considere oportunas, en colaboración ou non con outros profesores da especialidade, que pasarán a formar parte da avaliación continua do alumnado.

Cada trimestre, co boletín de notas, enviaráselles notificación ós pais ou titores con información sobre a marcha do alumno, rendemento, actitude, aptitude,...o profesor tomará en conta a consecución ou non dos obxectivos de cada curso e con respecto a isto decidirá se o alumno está preparado ou non para o seguinte curso.

Procedementos e instrumentos de avaliación

Lembramos que estamos ante unhas ensinanzas nas que o alumno ten unha hora de clase individual e individualizada semanal co profesor, así que unha avaliación continua do rendemento do alumno é máis que factible e é o principal procedemento de avaliación. O profesor levará un diario de clases de cada alumno, onde reflectirá os logros e problemas de cada un dos seus alumnos así como as estratexias de consecución dos obxectivos para cada un segundo as súas necesidades.

Xunto a estes rexistros de clase e anotacións varias de cada un dos profesores súmase tamén a avaliación puntual a través de exames, se así o require o profesor, ou calquer mecanismo de control semellante e por suposto a través das obrigadas audicións trimestrais, nas que se poderá observar e autoevaluar mellor que de ningún outro xeito se o traballo da aula e o esforzo diario na casa do alumno está sendo efectivo. Tamén será o momento de controlar aspectos que non se fan na aula como o control do estado nervioso, o traballo de conxunto e co pianista acompañante, a posta en escea, etc.

Resumindo os procedementos de avaliación:

CÁNDO: De acordo co proxecto curricular do centro a avaliación será continua, na clase semanal horaria co alumno, así como nas tres audicións anuais (unha por trimestre) e as actividades complementarias cando éstas se produzan.

QUÉ: deberemos ter en conta os contidos técnicos (técnica), os contidos técnico-intepretativos (estudos) e os contidos propiamente interpretativos (obras).

QUEN: Os profesores que se establezan no proxecto curricular de centro ou o Departamento de Corda Friccionada.

É moi importante fomentar a **AUTOAVALIACIÓN do alumnado**. É mester que os alumnos participen no proceso do curso a través da autoavaliación, potenciando a autonomía e a autocrítica deles mesmos e con isto tamén a súa implicación responsable no proceso de aprendizaxe. Isto levaraos a crear elementos de elaboración de xuízos e criterios persoais sobre os distintos aspectos musicais ós que está a acceder, que lle permitirán crear a súa propia visión da música e do instrumento.

CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN

Nunha ensinanza artística e subxectiva como o é a musical non podemos establecer un parámetro de ponderación matemático para establecer as cualificacións trimestrais e finais. Sen embargo o profesorado é consciente da necesidade de puntuar dalgún xeito ó alumno para que tanto el como os seus titores se fagan unha idea da consecución ou non dos obxectivos establecidos para cada curso. Por iso queda a criterio de cada profesor as porcentaxes de cualificación que deben rexir para os contidos elementais de cada curso, debendo ter sempre en conta a avaliación de técnica de ambas mans, da musicalidade e aspectos interpretativos así como calquera outro criterio relevante como actitude ante actividades dentro e fora do conservatorio, comportamento nas aulas, integración nos conxuntos cos compañeiros, as audicións, as probas, a evolución semanal, etc.

Poderíamos resumir estes puntos a ter en conta en:

- Asistencia á clase e actitude fronte á materia.
- Os aspectos desde o punto de vista técnico: hábitos posturais, dixitación, velocidade, dinámicas, articulacións, cualidade do son, etc.
- Os aspectos desde o punto de vista musical: estilo, fraseo, métrica, ornamentación, etc.
- Memoria: este aspecto valorará a capacidade de memorización dos textos musicais e a capacidade de aplicación dos coñecementos teórico-prácticos adquiridos.

Interpretación en público: O profesorado valorará a interpretación en público como solista do seu alumnado. Este aspecto cualificará o grao de profesionalidade, seguridade e control da situación, tanto nas audicións de aula como nas actividades complementarias e extraescolares.